

De Yzerbode

Verantwoordelijke uitgever:
Drukkerij Schoonaert bvba
Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge
tel. 057 30 03 79 - fax 057 30 09 80
info@drukkerijschoonaert.be
ING BE96 3850 0570 7505 - IBAN BBRUBEBB
Afgiftekantoor 8900 Ieper P708717

De geschiedenis van het toneel in Roesbrugge (6)

TERUG IN DE GOUDEN AREND

De juiste datum van de inhuldiging van de nieuwe toneelzaal ken ik niet, maar wel weet ik dat er bij die gelegenheid door onze jonge spelers een paar korte sketches opgevoerd werden.

Met Halfvasten van **1950** gaven wij in de nieuwe zaal onze eerste Bonte Avond met als thema *"De nieuwe zaal, een nieuw begin"*. Het programma bestond volledig uit liedjes en sketches van eigen maaksel. Voor het muzikale gedeelte zorgde *"L' Union"*, de plaatselijke muziekmaatschappij. Het openingslied droeg als titel *"De Nieuwe zaal"*. Het was het eerste liedje dat ik schreef, en ik zette het op de muziek van *"Aan de oever van de Schelde"*, een liedje dat toen een hit was.

De meningsverschillen tussen de oudere spelers en onze jongeren waren meteen bijgelegd, en de vlag van De Troostverwachters werd door de oudste acteur Maurice Duchêne aan de jongeren overhandigd.

In de jaren die volgden kende de toneelvereniging een heel bloeiende periode, zoals blijkt uit de vele toneelavonden die gegeven werden, zoals hierna vermeld.

De nieuwe leden waren Raymond Gyssels, Pierre Maes, Georges Verlet, Jozef Cappoen, Freddy Schoonaert en Jozef Deschuytter. Omdat we nu met gemengd toneel begonnen waren, kwamen daarbij: Simonne Meeuws, mijn echtgenote, en Marie-Louise Gyssels.

Op **25 maart 1951** werd een Bonte avond gegeven voor de leden van de plaatselijke muziekmaatschappij en hun familie. Het programma bestond volledig uit liedjes en kluchten van eigen productie.

De Gouden Arend met de nieuwe toneelzaal.

Op **26 november 1951** (Sint-Ceciliafeest) opnieuw een Bonte Avond met nummers van eigen maaksel en het zangspel *"Als het zonetje danst"*. De muzikale begeleiding, op Hammondorgel, werd verzorgd door Gaby Verhaeghe uit Poperinge.

Op **25 en 26 december 1951**: opvoering van *"De verschoppeling"*, landelijk toneelstuk in 3 bedrijven. In die periode schilderde ik twee grote fonddoeken (4,5 m bij 5 m): een lusttuin voor de Bonte Avond, en een bosgezicht voor *"De verschoppeling"*.

Op **25 maart 1952**: toneelavond voor de leden van de muziekmaatschappij en hun familie, met volgend programma:
"Drie dolle dwazen", klucht in één bedrijf
"De nieuwe lazarus", klucht in één bedrijf
"De handgranaat", drama in één bedrijf.

In dit laatste stuk speelde mijn zontje Rudi (toen 8 jaar oud) de rol van blinde knaap. De nieuwe leden die we in de loop van het jaar mochten verwelkomen, waren Marie-Jeanne Denys en Maurice Vanlaeres.

Op **4 mei 1952**: Bonte Avond in de feestzaal bij Henri Maelstaf in Beveren-IJzer.

Op **10 september 1952**: Bonte Avond ter gelegenheid van de kermis, met kluchten en zang van eigen makelij. Alles begeleid door Gaby Verhaeghe op zijn Hammondorgel. Die twee opvoeringen werden een succes waarin eigen liedjes kwamen, die nu nog in gezelschap gezongen worden..

Op **24 november 1953** (Sint-Ceciliafeest): Bonte Avond met zang en eigen nummers, gevolgd door een klucht in één bedrijf *"Een zotenhuis"*.

Op **25 en 28 december 1953**: opvoering van "De klokkengieter" van Anton Coolen. Hierin speelde een van de oudere acteurs, André Le-roy, een bijzondere rol.

Op **17 januari 1954** begon in Ieper een cursus "Beschaafde uitspraak" door Antoon Vanderplaetse; die zou duren tot 4 april 1954. Raymond Gyssels en ikzelf hebben eraan deelgenomen. Iedere zondagvoormiddag trokken wij ernaartoe met de fiets. Het was een strenge winter met veel sneeuw. In het begin van de lessen waren wij met 70 deelnemers, op het einde bleven er nog een veertigtal over, waaronder ikzelf.

Op **5 en 7 april 1954** opnieuw een Bonte Avond ten voordele van de muziekmaatschappij. Een volledig nieuw programma met liedjes en sketches werd opgevoerd onder de muzikale begeleiding van Gaby Verhaeghe.

Op **zondag 2 mei 1954** nam ik in de voormiddag deel aan een declamatiewedstrijd in Ieper, in de bovenzal van Hostellerie St. Nicolas. Met enkele leden van de toneelvereniging trok ik ernaartoe met de camionette van de firma Parent. Het gedicht dat ik moest voordragen was "De moeder en haar zeven zonen" of "Moeders van het leven" van H. Roland Holst. Bij een laatste herhaling die zondagvoormiddag had Antoon Vanderplaetse zijn pronostiek op de uitslag gemaakt, waarbij ik vierde stond. Volgens hem ging Gerard Vermeersch van Ieper als eerste eindigen. Maar in de wedstrijd zelf werd Gerard tweede met 81%. Kort nadien is hij naar Sint-Lucas in Gent les gaan volgen. Hij werd een talentvol toneelacteur en declamator, die reeds heel gekend was. Spijtig genoeg is hij heel jong aan een hartaanval bezweken. In de declamatie zelf had ik tegenslag. Vlak voor ik moest optreden, was onze Rudi (10 jaar oud) die bij zijn moeder in de zaal zat, plotseling onwel geworden. Ik werd geroepen om hem naar buiten te brengen. Ik was nerveus en gespannen in de zaal terug net op het moment dat men aankondigde dat ik moest optreden. Tot overmaat van ramp was er tijdens mijn de-

clamatie af en toe storing op de micro. Daardoor werd mijn concentratie afgeleid en werd ik slechts 19de gerangschikt op de 40 deelnemers, met 69,1 van de punten.

Op **25 en 26 december 1954** voerden wij "Kinderen van ons volk" van Anton Coolen op. Daarvoor hadden wij een bezetting van 10 acteurs nodig. Onder onze spelers hadden wij, volgens mij, de gepaste persoon niet om de rol van pastoor Vogels goed te vertolken. Daarom heb ik een beroep gedaan op Hubert Deleeuw, een bekwaam acteur uit Poperinge, die ik goed kende en die in die tijd de bezieler was van zijn toneelgroep. Het werd een zeer verzorgde opvoering, waarin de karakterrollen heel goed getypeerd werden, zoals in een plaatselijk weekblad vermeld stond.

Op **halfvasten 1955** werd voor de leden van de muziekmaatschappij en hun familie een avondvullend blijspel opgevoerd, namelijk "Tante Jutta". Daarin vertolkte ik de rol die ik in 1934 in het toneel van Stavele gespeeld had.

Op **22 november 1955** werd zoals gewoonlijk op het Sint-Ceciliafeest een avond gegeven waarin luim, ernst, zang en muziek elkaar afwisselden en waarin de samenzang van Simone Meeuws en Willy Maes, begeleid door Gaby Verhaeghe op zijn Hammondorgel, zeer gewaardeerd werden.

Op **19 en 22 maart 1956** brachten we weer een Bonte Avond van eigen productie, aangevuld met het zangspel "Grietje" van F. Rodenbach.

In de Kermisweek van **1956** gaven we voor het publiek een Bonte Avond die in het teken stond van de nieuwe brug over de Ilzer, waarvan de werken maandenlang voor verkeersproblemen gezorgd hadden. Het liedje "Moa wuk zeg je nu, me moen gin toeër mi doen" heb ik toen gecomponeerd en het is nu nog plaatselijk gekend.

Op **25 en 26 maart 1957** werd het toneelspel "Huwelijksreis zonder man" opgevoerd. De hoofdrol werd vertolkt door Jozef Vanstraeesele en Edmond Mallesys van Westouter trad op in een gastrol.

Op **21 en 22 april 1958** voerden we "De haan kraait victorie" op, een toneelspel in 3 bedrijven. Met nog een paar zelf geschreven nummers brachten wij een volle toneelavond, ten bate van de muziekmaatschappij.

De keuze voor Kerstmis **1958** viel op het toneelspel "Onder één dak" van Fabricius. De rolverdeling werd gedaan en we begonnen aan de repetities. Maar door bepaalde omstandigheden werden die, eerst tijdelijk, daarna volledig stopgezet. De toneelrijver van de voorbije jaren was geluwd...

1959. Dit werd een jaar zonder toneelactiviteiten van de Troostverwachters. Als gevolg van een ongeval op de terugweg van mijn werk op de Militaire Basis in Ieper, werd ik, op 13 december 1958, overgebracht naar het Militair Hospitaal van Bredene (Oostende). Daar verbleef ik tot 24 april 1959.

Wordt vervolgd.

Romain Depuydt
° 20.11.1912, Stavele - † 08.03.2013, Poperinge

Hartslagen
van Rik Ryon

**Wapens,
staal zonder waarde**

RR Uitgaven te verkrijgen bij Rik Ryon
Blokweg 2 - 8972 Proven
rik.ryon@telenet.be

KORTING 50-PLUSERS **MET WAARBORG**

TANDLABO RAHEEN

**GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !**

Duinkerkestraat 107 - POPERINGE
Gsm 0475 86 84 24
Open: iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

MI SENTO
BEAUTY & WELLNESS

gezichtsverzorging | lichaamsverzorging
medische pedicure | manicure
epilaties | massages | maquillage | gelnagels

MAKE-UP: De trendkleuren zoals lavendel, limoen, smaragdgroen en roze en zorgen voor een adembenemende make-up.

ZONNEPRODUCTEN: Al bruinend ben je beschermd!
Deze zonneproducten beschermen je niet alleen tegen huidkanker, huidveroudering en verbranding, maar die zorgen ook voor een snellere, intensievere en langdurige bruining. Mensen met pigmentvlekken hoeven de zon niet te mijden bij gebruik van Esthederm-zonneproducten. Hele mooie resultaten!

ZONNEBANK | OOK VERZORGING AAN HUIS

Lieve Lagache | Blekerijweg 86 | 8972 PROVEN | 0474 665 886 | www.misento.be

ABELE ONDERSTEBOVEN & ACHTERSTEVOREN!?

ELEBA IS GEBOREN!

In Abele, een deelgemeente van Poperinge gaat dit jaar voor de allereerste keer een speelpleinwerking van start. Alle kinderen tussen 2,5 en 12 jaar kunnen gedurende de 2 eerste en de 2 laatste weken van de zomervakantie in D'Hoge Schole terecht. Tijdens het Sinksenweekend, traditiegetrouw ook Abelekermis, lanceerden we onze nieuwe naam: ELEBA!

Zeven mama's en een deel jongeren als moni hebben er hun schouders onder gestoken.

Ons clubje van Abeelse mama's wordt stilaan een begrip... We hebben ondertussen al een paar drukke, maar efficiënte vergaderingen achter de rug. Gelukkig kunnen we op de steun en ervaring van jeugdconsulent Carmen rekenen. Onze twee eindverantwoordelijken Ellen Trauwens en Cindy Vanneste kunnen dus terugvallen op de rest van het groepje die achter de schermen meewerkt.

Een paar weken geleden organiseerden we onze animatorenvergadering. Er was veel volk, veel enthousiasme en veel inspiratie om vier weken lang een leuke en zinvolle tijdsbesteding voor onze kinderen in elkaar te steken. Maar liefst 17 jongeren zijn bereid om een stukje van hun zomervakantie te investeren in de speelpleinwerking! Elke week staat in het teken van een ander thema. We delen de kinderen in 2 groepen op: de kleuters en de anderen. Dat maakt het voor iedereen leuker. We spelen binnen, buiten en gaan nu en dan op uitstap. We zullen knutselen, koken en ons ook wel eens lekker vuil maken. We puzzelen, spelen een gezelschapsspel of leven ons uit op het podium van een talentenjacht...

We schieten uit de startblokken op maandag 30 juni om 13 u. aan D'Hoge Schole. Dat is ook onze thuishaven voor de hele speelpleinwerking. In de eerste 2 weken van juli zijn we in de namiddag in actie. Voor de laatste 2 weken van augustus steken we nog een tandje bij en dan is het speelplein de hele dag open: van 8 u. tot 17.30 u.

Op het einde van onze eerste speeldag (rond 17 u.) zijn alle kinderen en ouders van harte welkom op de 'babyborrel' van ELEBA.

Hoewel de stad ons een serieuze financiële ruggeleuning biedt, proberen we het kostenplaatje zo laag mogelijk te houden. De deelname voor het speelplein is trouwens voor alle Poperingse speelpleinen identiek: € 2 voor een halve dag, € 5 voor een volledige dag (inclusief middagpauze). Blijf je niet over de middag, dan betaal je € 3. Op de Sinksenkermis organiseerden de mama's en enkele andere helpende handen een wafelenbak om wat geld in het laatje te krijgen, maar wie ons kan helpen aan degelijk spel materiaal (buitenspeelgoed, gezelschapsspel, puzzels, knutselmateriaal) is uiteraard nog altijd welkom!

Meer info:

Ellen Trauwens, 0495 45 85 83
Cindy Vanneste, 0492 63 33 67
speelpleinabele@gmail.com

OP HET GOEDE SPOOR

Als aanhoudende regenval in de herfst van 1875 het transport met paard en wagen onmogelijk maakt op de suikerbietvelden, zoekt de Franse landbouwerszoon Paul Decauville een oplossing en ontwikkelt - in enkele dagen tijd - het draagbaar Decauvillespoorwegstelsel: voorgemonteerde secties spoor op ijzeren dwarsliggers, met lichte spoorstaven van slechts 400 mm breed. Eén sectie spoor is maar enkele meters lang en één man kan die dragen. Met verbindingsplaten, zgn. lasplaten, worden deze secties aan elkaar geschroefd en ijzeren dwarsliggers zorgen voor een gunstige gewichtsverdeling, zodat het spoor niet wegzakt in de modder. De suikerbietmanden voor het transport van de bieten, worden vervoerd op kleine twee-assige wagentjes, op zogenaamde lorries. Onmiddellijk zag de Franse krijgsmacht (en weinig later ook de krijgsmachten van andere landen) het enorme potentieel van Decauvilles uitvindingen. Transport op het slagveld was in die dagen nog een enorm probleem. In natte perioden zakten paard en wagen diep in de modder weg. Decauvillelijntjes konden zonder al te veel problemen van voorraadsplaatsen naar zelfs de frontlinie aangelegd worden. Hun hoogtepunt beleefden deze lijntjes in de eerste Wereldoorlog.

Op de wereldtentoonstelling van 1889 in Parijs legt Decauville een smalspoorweg over het hele terrein aan en vervoert met behulp van stoomlocomotieven in totaal meer dan zes miljoen passagiers. In één klap zijn Decauville en zijn producten wereldberoemd. Nu is het Decauvillespoor het standaard transportmiddel in land- en tuinbouw, bij fabrieken, afgravingen, grond- en cultuurwerken, plantages, op schietterreinen en landgoederen, ... Het meest bekende en in grote aantallen gebouwde voertuig is de hierboven afgebeelde kiplorrie.

Omdat hij zijn sporen verdiend heeft door op het goede spoor en in de juiste lorie te springen mag Hugo Dedullen uit leper spoorslags zijn prijs komen ophalen bij Drukkerij Schoonaert!

Waar toe diende dit voorwerp?

Oplossing sturen naar Guido Schoonaert, Bergenstraat 16, 8972 Roesbrugge, tel. 057 30 15 57 of info@drukkerijschoonaert.be.

Uit de juiste antwoorden wordt een winnaar getrokken die een prijs ontvangt.

Brieven, omslagen, facturen, bestelbons, BTW-formulieren, ...

Drukkerij SCHOONAERT

Voor al uw festiviteiten: affiches, flyers en toegangskaarten

Drukkerij SCHOONAERT

B O U W W E R K E N

MARIO VANDEWIELE BVBA

T 0475 68 50 59

GESPECIALISEERD IN:

- WONINGBOUW ■ VERBOUWINGEN
- PROFESSIONIEEL AANBRENGEN
- VAN ISOLATIE ■ RUIME ERVARING MET
- LAGE ENERGIEWONINGEN ■ OPRITTEN EN
- TERRASSEN ■ VLOEREN- EN WANDTEGELS
- KLEINSCHALIGE AFVALWATERZUIVERING

MARIO VANDEWIELE BVBA
ROESBRUGGESTRAAT 62
8691 BEVEREN-AAN-DE-IJZER

INFO@BOUWWERKENVANDEWIELE.BE
WWW.BOUWWERKENVANDEWIELE.BE

OKRA ROESBRUGGE-HARINGE

UITSLAGEN MEI 2014

KAARTING KAREL DE BLAUWER

29 deelnemers - 3 partijen:

Wivina Eerdekens	386 pt.
Cecile Vanacker	339 pt.

0 partijen:

Paula Vandecasserie	226 pt.
Agnès Deblonde	163 pt.
Simonne Dewitte	144 pt.
Willy Vanhoucke	142 pt.
Jean-Claude Deloz	108 pt.

GEZELSCHAPSSPELEN

Lucienne Timperman

KAARTING KRISTEN VOLKSHUIS

16 deelnemers - 3 partijen:

Wilfried Lermytte

0 partijen:

Simonne Dewitte
Daniël Dejonckheere
Paula Vandecasserie

GEZELSCHAPSSPELEN

Alice Boury

PETANQUE

9 mei - 33 deelnemers

3 partijen: Raf Bossaert, Nicole Butaye, Ria Cappoen, Wilfried Decaesteker, Anna Decrock, Gery Delanote, Romain Dequeker, Frieda Gunst, Raymond Gyssels, Geert Huyghe, Alice Indevuyt, Willy Neudt en Jozef Van Acker.

30 mei - 37 deelnemers

3 partijen: Raf Bossaert, Ria Cappoen, Maria Ceenaeme, Jean-Claude Deloz, Geert Huyghe, Hugo Kino, Jean-Pierre Lamote, Lucienne Timperman, Jozef Van Acker, Marie-Ghislaine Vandeputte, Ignace Vandermarliere en Georgette Vanstechelman.

Stand na 24 wedstrijden:

1. Aimé Neyrinck	21/333 pt.
2. Wilfried Decaesteker	21/314 pt.
3. Raf Bossaert	19/340 pt.
4. Romain Dequeker	19/334 pt.
5. Anna Decrock	19/310 pt.
6. Geert Huyghe	19/307 pt.
7. Marie-Ghislaine Vandeputte	17/321 pt.
8. Ria Cappoen	17/274 pt.
9. Alice Indevuyt	16/331 pt.
10. Eugène Demuyncq	16/317 pt.

Volgende wedstrijden op 13 juni, 27 juni en 11 juli. Iedereen van harte welkom.

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.

Inlichtingen: 057 30 03 79

DAKWERKEN

MASSON VERHYSER

NIEUWBOUW EN RENOVATIE

DAKPANNEN - DAKCONSTRUCTIES - ZINKWERKEN
ROOFING - EPDM - LEIEN - ISOLEREN - HERSTELLINGEN

Winnezelestraat 55 - 8978 WATOU - GSM 0478 74 47 09

Indoor
speelpark

Hopsiepops

POPERINGE

1.600 m² speelplezier voor het ganse gezin!

Flatscreen - Free Wifi - Ruime parking
Cafetaria: frisdranken, bieren, snacks

Apart feestzaaltje van 200m²

Europalaan 5, 8970 Poperinge
www.hopsiepops.be

Van zoutziederij tot brouwerij (11)

Het Anker aan de Dode IJzer

DE BROUWERIJ

De hop en het brouwproces

De brouwerij kocht aanvankelijk zijn hop bij de Westvleterse hophandelaar Leon Lantsheere en bij de hophandelaar Veys uit Vlamertinge naar mate de kwaliteit en de prijs. Af en toe werd er ook hop gekocht bij de Poperingse familie Vandermarliere, terwijl Lebbe uit St. Andries (Brugge) de nodige suiker leverde. Wegens een tekort aan bronwater⁽³⁶⁾ werd er water met tankwagens van de steenbakkerij van Proven gehaald.

Algemeen kunnen wij bij de bereiding van het bier volgende fasen onderscheiden:

- het malen van mout, het beslaan, de filtratie en het uitwassen van het draf
- het koken en hoppen van het brouwsel of de wort
- het koelen en het beluchten van het brouwsel
- de gisting van het bier
- de filtratie van het bier en zijn pasteurisatie en het vullen op de fles.

In de hoofdplaats van de brouwerij stond de koperen roerkuip of de beslagkuip en twee grote koperen brouwketels van ongeveer twee verdiepingen hoog waarlangs een loopbrug en passerel liep. Deze ketels waren zijlings gesteund door een betonnen plateau.

De twee kookketels werden gevuld met water en opgewarmd.

Daarna wordt in de roer- en filterkuip het beslag gemaakt, een mengeling van warm water met gemalen mout en vervolgens wordt er hop en kokend water toegevoegd. Zo had men de drie basisbestanddelen van het bier samen. Het water, mout en hopmengsel werd op temperatuur gebracht en gekookt om zo de ingrediënten met elkaar te vermengen om uiteindelijk de eindtemperatuur van 72 °C te bereiken; daarna valt alle enzymatische werking stil. Het brouwsel, wort genoemd, werd via drie grote kranen die onderaan de roerkuip bevestigd waren overgetankt naar de grote brouwketels.

De draf die overblijft werd samen met het overschot van de mout aan de boeren gegeven als veevoeder en het overschot van de hop werd achter de brouwerij weggegooid.

In de brouwketels kookte men het wort om een zeker alcoholgehalte te verkrijgen. Daarna kwamen de douanen om met densitometers het alcoholgehalte van het bier te controleren om er nadien de accijnzen op te heffen. Vanaf de brouwketels werd het gekookte wort

Tekening van de zoutziederij en de brouwerij uit 1864 van Sophia Elisabetha Coleta Feys (1831-1916), de oudste dochter van Carolus en Johanna Declerck. De originele tekening is in het bezit van Christine Feys maar is ook terug te vinden in het boek "Histoire de la Commune de Rousbrugge-Haringe" van Emile Vanden Bussche, uitgave van Edw. Gailliard et Cie, Lith. te Brugge, in 1867.

(brouwsel) naar een wachttank op de eerste verdieping overgepompt en vervolgens naar een Baudelotkoeler, die bestaat uit koperen slangvormige buizen waardoor men koelwater liet stromen. Het gekookte wort liep over deze buizen naar beneden en werd aldus belucht en afgekoeld tot de gewenste temperatuur van 23° C voor hoge gisting of 14° C voor lage gisting. Bij het afgekoelde wort werd de gist toegevoegd. Van daar liet men gekoelde wort met de toegevoegde gist in de gistkuipen lopen. Daar gist het jonge bier in een gesloten tank. Na ongeveer één week (voor pils aan 14° C) of drie tot vier dagen (voor hoge gisting aan 22° C) wordt het bier gekoeld naar respectievelijk 5° C en 15° C en verhuist het na te zijn gefilterd naar bewaartanks onder de bottelarij. Daar stonden acht koeltanks opgesteld van elk 2.500 liter om het bier te bewaren en daarnaast waren er nog elf kleinere tanks van elk 1.200 liter.

Achteraan de magazijnen stonden er nog eens vijf eiken tonnen met een inhoud van 3.000 liter waarin men het bier de "EXTRA - 8°" twee jaar liet rijpen.

Na een rustperiode van 4 weken voor hoge gistingsbieren en 6 weken voor lage gistingsbieren is het bier uitgegist.

Nadien wordt het bier op fles of op vat afgevoerd.

DE BOTTELARIJ

Achteraan het gebouw van de brouwerij op de eerste verdieping bevond zich de bottelarij. Boven de bottelarij onder het zadeldak was er een bergplaats waar lege bakken via een transportband⁽³⁷⁾ van buiten naar binnen werden getransporteerd om daar opgestapeld te worden.

Om het bier op flessen te trekken had de brouwerij vijf man in dienst.

Eerst werden de vuile flessen door een persoon op de flessenwasmachine geplaatst en verving hij indien nodig de rubbertjes van de mechanische stopsels als deze beschadigd of verstorven waren. Het water voor het reinigen van de flessen was afkomstig uit de IJzer. Een lange ondergrondse pijp pompte het water van de IJzer naar de waterbak via een rosmolen die een zuigpomp aandreef.

Aan de achterkant van de flessenpoelmachine stond er een persoon die de flessen één voor één van de wasmachine nam en voor een lamp hield om te controleren of die flessen volledig zuiver waren.

Weer een andere persoon plaatste deze flessen op de vulmachine. Deze vulmachine of flessenvuller was een platte afvulininstallatie met twaalf bekkens, vervaardigd bij de firma H. Dechaux uit Brussel.

Op het einde van de flessenvuller stond er iemand die fles per fles met de mechanische porseleinen stoppels met de hand sloot. Dan was er tenslotte nog een vijfde iemand die de etiketten op de flessen moest plakken.

Na de Tweede Wereldoorlog in 1947 werden de oude flessen vervangen door de bolflessen van 33 cl en gebeurde het sluiten van de flessen automatisch met een capsulemachine als ook het plakken van de etiketten.

Alles is nu verdwenen uit de bottelarij. De betonnen vloer bestaat uit betonnen gewelven opgespannen tussen stalen liggers. Al is deze zwaar beschadigd, toch zijn er nog sporen terug te vinden waar ooit de machines hebben gestaan. Deze waren aangedreven met platte riemen, assen en spullen vanuit de centrale stookplaats. Ook hiervan zijn nog jammer genoeg weinig sporen van terug te vinden. Bij de weinige voorwerpen signaleren we de vijzel met de kabel om de hoed van de vulmachine op te heffen bij het wassen.

Het verval

Nu ligt de brouwerij er verlaten bij. Alleen een aantal verloederde gebouwen uit de voorbije glorieperiode verrassen de voorbijgangers nog, vooral het herenhuis opgetrokken in empirestijl en de lange rij gebouwen aan de zuidzijde van het gebouw blijven door hun beeldbepalend karakter een stille getuige van de belangrijkste sociale positie van een brouwer binnen de dorpsgemeenschap.

Van het brouwerijgebouw blijft enkel nog het geraamte over en het verkromt snel. De regen lekt door op zolder, daken zijn al ingestort. Losse stenen op de schoorsteen wijzen de weg naar het verval aan. Spijts de ontmanteling kan men met enige goede wil nog een beeld ma-

ken van de site. De sporen van de werktuigen en de machines zijn nog voelbaar. Romain Depuydt, André Leroy, Pierre Ceenaeme hebben er gewerkt en nog zovele anderen wisten er alles over te vertellen.

Als men hen hoorde vertellen zagen ze nog de containers staan waarin duizenden flessen met mechanische stoppels de schroothoop opgingen. En de houten bakken die werden afgebroken voor brandhout. Boeren namen die mee om ze om te bouwen voor hun plant-aardappelen. In 1975 werd de brouwinstallatie afgebroken en verkocht. Op deze manier verdween de inboedel geleidelijk uit de brouwerij. Zo werden de aluminium koeltanks verkocht aan een Noord-Franse brouwerij. De rest werd afgebroken en verkocht aan schroothandelaar Leon Rosselle uit Oostcappel.

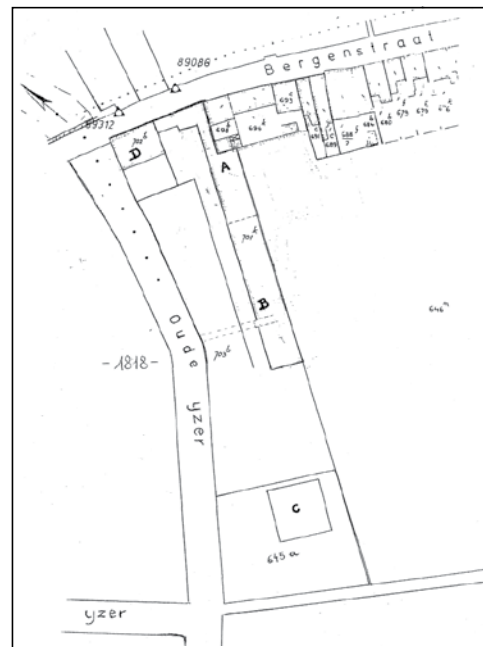
In 1998 werd het achterste gedeelte door Pierre Feys verkocht aan Aquafin. Verschillende gebouwen achteraan moesten eraan geloven om plaats te maken voor de waterzuiveringsinstallatie.

In Oostende was er een depot van de brouwerij, bediend door bierhandelaar C. Develter uit Beveren aan de Ilzer, die samen met zijn vrouw het café "Rousbrugge" uitbaatte en de kust be-deelde.

De evolutie der gebouwen

Toen Arsène Viane het handelspand op Beveren-Kalsijde in 1818 kocht stond het gebouw er zoals het er nu nog staat.

Op de plaats van het voorste gedeelte (A) dat zwaar vernield werd tijdens de brandstichting door de Fransen op 17 november 1793, werd een volledig nieuw gebouw gezet waar Arsène de azijnstokerij in onderbracht. In het centrale gedeelte kwam de zoutziederij en zoutraffina-

A: Zoutziederij en azijnstokerij; B: magazijnen;
C: koetshuis en paardenstallen;
D: het woonhuis met daarachter de tuin.

derij en achteraan de magazijnen. Dat achterste gedeelte dateert van geruime tijd vóór de Franse Revolutie.

Bij de komst van Carolus Feys in het bedrijf in 1853 werd de azijnstokerij en een deel van het centraal gedeelte gedeeltelijk (A) omgebouwd tot brouwerij, niettegenstaande de zoutziederij en zoutraffinaderij nog op volle toeren draaiden. De magazijnen achteraan bleven onveranderd maar werden heringericht tot bergruimte voor vaten.

Na het overlijden van mevrouw Viane (Marie Therese Chatteley) in 1872 werden de eigendommen verdeeld. Paul Viane, haar zoon, werd eigenaar van de gebouwen, deel A en deel B

DEVER FREDERIK
metaal-, aluminium- en
inoxconstructies

0477/85.01.39
fax 057/36.73.37
dever_frederik@hotmail.com
Apolloniadreef 4, 8978 Watou

**COIFFURE
NANCY**

DAMES • HEREN
KINDEREN

ZONNEBANK
10 + 1 GRATIS

OPEN VAN
DINSDAG T.E.M. ZATERDAG
ST. JAN-TER-BIEZEN 6
WATOU • 057 21 49 47

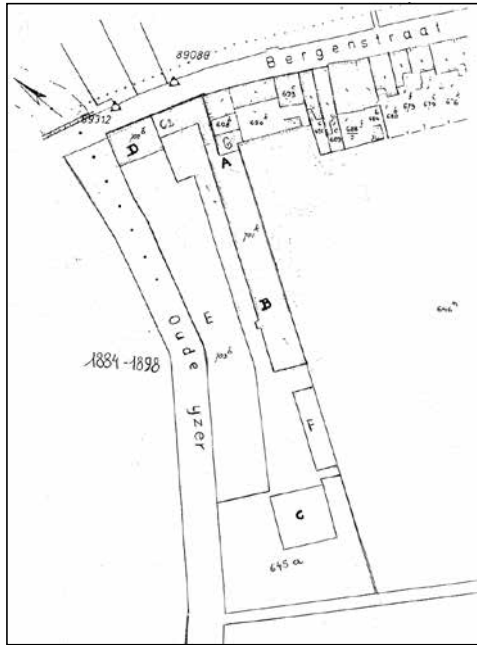
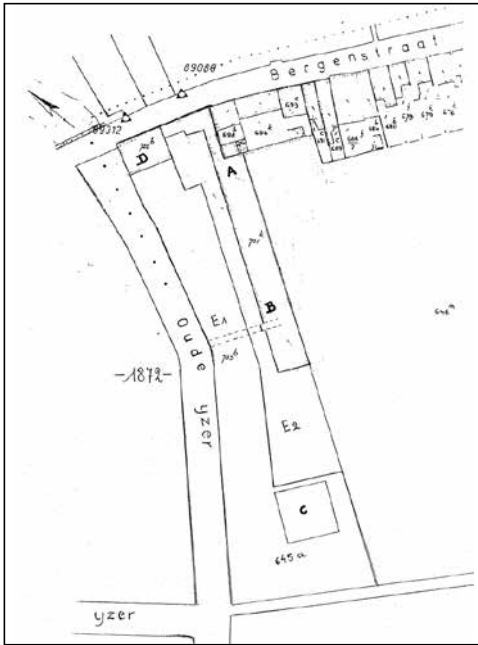
Juwelier

GUIDO DESCHUYTTER

Aankoop en verwerken
oud goud

Korte Torhoutstraat 3
8900 IEPER
Tel. 057 20 61 39
guido.deschuytter@telenet.be

open: dinsdag t.e.m. zaterdag
9 tot 12 u. en 14 tot 18.30 u.

A: Zoutziederij en brouwerij; B: magazijnen; C: wagens en paardenstallen; C2: het koetshuis;
D: het herenhuis met daarachter de (E) tuin; G: de moutast.

Let op: de oorspronkelijke IJzer onder links is verdwenen sedert de rechttrekking ervan in 1873-1875.

en een gedeelte van de tuin (E2). Aan zijn jongste zuster, Pauline Viane, behoorde het prachtig herenhuis met het aanpalend gedeelte van de tuin met het koetshuis en paardenstallen (deel E1 en C), een vrij oud gedeelte van eind 17de eeuw gelegen achteraan in de tuin of het gedeelte palende aan de grond van de voormalige abdij "O.L.Vrouw ter Nieuwe Plant". In het najaar van 1881 kocht Pieter Feys, na de dood van zijn vader Carolus, zijn aandelen van de brouwerij maar ook het herenhuis van Pauline Viane. Het is pas na het overlijden van Pauline Viane in 1884 dat hij het hele handelspand kocht en er alleen eigenaar van werd. Tegelijk vergrootte hij het geheel door achter

de magazijnen (deel B) en het koetshuis (deel C) een gebouw op te trekken dat dienst zou doen als wagenpark van de brouwerij (deel F).

In 1898 bracht Pieter Feys veranderingen aan het gedeelte A door vooraan een ast te bouwen voor het drogen van de mout.

Wordt vervolgd.

R. Toussaint

Noten:

36. Oorspronkelijk waren er drie grote boorpotten op het brouwerijdomein, enkele daarvan verzandden.
37. Een rolband, een aaneenschakeling van stalen buizen op kogellagers.

Wèt je gy oe da wyder dat zegn?

A. Kiek si, d í t wos 't voer april:

1. Je moe je bontjes nie te weke leggen
= hoop er maar niet op
2. 't Zien goe geeësten die werkeren
= blij je weer te zien
3. Os en oede scheure in brande stoat? ...
= hou overjaarse verliefden maar eens tegen
4. 't Is meeër plekke in ... dan in 'n nauwn buuk
= een wind laten relaxeert
5. Elk moe ze zot kennen =
= ieder moet leren leven met zijn partner
6. 't Is 't ende van de weireld nie
= zo ver/zo erg is dat tocht niet
7. Je goa je sukertand moeten uuttrekken
= je zal je verlangens moeten intomen
8. Leegoars zweeët is rap greeëd
= luiaards zijn rap vermoeid
9. Dat ku gin mierette tte schillen
= het verschil is uiterst miniem
10. Biena is verre van China
= ongeveer betekent helemaal niet 'volledig'
11. Zelfs en hoend mi e vollieng zoe 't rieken
= slim hoeft je niet te zijn om dit aan te voelen, te begrijpen
12. An ke zuk e muus hadde, 'k smeeëten me katte buten
= is me dat een mooie vrouw!
13. En is noa verremetjes achter zwienekotletjes
= hij is ergens naartoe en waarheen zijn jouw zaken niet
14. Schooën roste is oek nie leeëk
= ieder zijn smaak
15. Dat ku Bruuntje nie trekken
= dat kan ik me financieel niet permitteren
16. Mi ol de Chinezen moa nie mit 'n dezen
= niet met mij
17. 't Is oek moa voe 't kiend e noame te geven
= dat is een drogreden
18. Prik moa woaë dat er gin geloof is
= waar onwil is, praat je tegen de muren
19. E kerremesse is e geeëselieng weird
= ongemak na een feest moet je voor lief nemen
20. Van os er e schete verdroid zit
= als ook maar iets niet meevalt ...

Wiene dan z' er van bakten?

- 20 p.: Keirsebilck H.
19 p.: Vandenbosch R.
18 p.: Denecker St. & Steverlynck M.
17 p.: Igodt L.
15 p.: Goudezeune M.

En wuk vroagen me van deze keeë?

- Wuvver AN-beeëste is dat? E... 1. topje 2. pietje-keuntje 3. oendersteker 4. pendaar 5. piek 6. kwene 7. fisjow 8. zwomtje 9. frieoen 10. masscheloare
Wuvver vromens is dat? E... 11. triemkarre 12. krappig vromens 13. klabettermuln 14. dibbe 15. nete
En wuvvern vint is dat? E... 16. krebbiebieter 17. stoppe(l)stieër 18. krulhut 19. ruusbus 20. beslagmoaker

Meeënen legt noar van Kortriek moa verre van Woaregem.

Wim Sohier

GARAGECAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 32 - ROESBRUGGE
Tel. 057 30 03 59 - www.garagecappoen.be

Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Depannagediensten
VANAF NU: Aircoservice
Laat uw airco tijdig controleren !

FORD Fiesta 1.4 diesel	2011
BMW 316 diesel	2010
PEUGEOT 206 1.4 diesel	2010
VW Golf 1.6 diesel	2010

festiliti

huur 1 jacuzzi
feestmateriaal, tenten & wings

cava & feestwijn

057 30 04 20
0479 27 76 63
festiliti@telenet.be
www.huur1jacuzzi.be
Bergenstraat 60, 8691 Beveren-IJzer

ELEKTRO SCHOONAERT OVERHANDIGT CHEQUE AAN DE LOVIE

Het Huis aan de Vaart, dagcentrum van De Lovie, zette op zaterdag 24 mei 2014 z'n deuren open. Heel wat geïnteresseerde bezoekers werden er hartelijk onthaald en kregen er een rondleiding doorheen het huis en de ateliers. Voor heel wat mensen was het een eerste kennismaking met de leefwereld van personen met een beperking. Onze mensen waren trots te kunnen demonstreren wat ze kunnen. In de loop van de namiddag werd met plezier even de tijd genomen om een mooie cheque in ontvangst te nemen.

Dhr. en Mevr. Schoonaert vierden onlangs met een groots feest de 25ste verjaardag van hun bedrijf Elektro Schoonaert (Veurne - Avekapelle) en kozen als cadeautip een gift t.a.v. Het Huis aan de Vaart. Dit bracht het mooie bedrag van € 5000 op en we kregen er ook nog een hogedrukreiniger bovenop. Uiteraard zijn we hen hierom zeer dankbaar. Extra middelen biedt ons immers weer extra mogelijkheden.

Hieronder een foto van de trotse bewoners en begeleiders van Het Huis aan De Vaart, directeur van De Lovie Patrick Deferme en afdelingshoofd An Vandenbroucke, samen met Dhr. & Mevr. Schoonaert.

**100 JAAR
GELEDEN**

HET BRITSE ENGAGEMENT

Groot-Brittannië was bij het uitbreken van W.O. I de enige grote Europese strijdmacht zonder dienstplicht. Zijn beroepsleger, veel kleiner dan dat van zijn Europese bondgenoten, bestond volledig uit vrijwilligers. Toch was het vermoedelijk een van de beste.

De beroepsinfanteristen waren sterk getraind, bekwaam in alle aspecten van het oorlogvoeren, en befaamd om het volume en de doeltreffendheid van hun vuursalvo's. Een Britse beroeps soldaat beschreef de invloed van doeltreffende vuursalvo's op een compagnie Duitsers bij Bergen in augustus 1914: 'Ze werden gewoonweg de lucht in geblazen door een salvo vanaf 680 m, en bijna iedere kogel trof tweemaal doel in hun krankzinnige formatie'.

Het leger dat Groot-Brittannië in 1914 naar Frankrijk stuurde, stond bekend als de British Expeditionary Force en bestond aanvankelijk uit ongeveer 100.000 manschappen. Het was een goed uitgebalanceerd leger, maar het bleek niet opgewassen tegen de loopgraven en de zware artillerie. Bovendien had het te weinig machinegeweren: slechts 120 in augustus 1914. Het Duitse leger, dat ook groter was, had er 10.500.

De grootste troef van de Britten was hun sterke zeemacht. Op het belangrijkste vlak van dreadnought-slagschepen en -kruisers genoot de Britse zeemacht een meerderheid van 28-18 ten opzichte van de Duitse Hochseeflotte.

'De Eerste wereldoorlog dag na dag'
Ian Westwell

Hotstonemassage • Chinese relaxatie • Permanente make-up • Parfumerie • Make-up • Kleurconsulente • Definitieve ontharing • Infraroodcabine

Beauty & wellness
**Valerie
VIANE**

Jaarlijks verlof van 12 tot 28 juli

Provenplein 53 - 8972 Proven - www.valerieviane.be - Tel. 057 30 08 51 - Gsm 0494 06 96 73

OORLOGSBOEKEN VAN DEN GROOTEN OORLOG

Het is niet het zoveelste geschiedenisboek met data en feiten over veldslagen, regimenten en bevelhebbers, maar een getuigenis van mannen, vrouwen, kinderen en soldaten die allen de oorlog niet gewild hebben maar toch moesten vechten om te leven, om te overleven. Er staan verhalen in die na lectuur bijblijven, die treffen omdat ze zo menselijk zijn: de kameradschap tussen de piloten van de elkaar bevechtende legers; de Duitse aanvallen met fosforgas in 1915; de soldaat die, wanneer hij verneemt dat zijn broer wellicht gesneuveld is, zijn post verlaat en hem kilometers verder in een massagraf terugvindt; de grote grafkelders op het kerkhof die opengebroken worden om ze als schuilplaats te gebruiken; de Franse vrouw die een vluchteling vraagt haar regelmatig te komen bezoeken omdat hij sprekend op haar gesneuvelde zoon gelijkt; de vele zelfmoorden van de Engelse soldaten die de loopgraven niet meer in willen; de vluchtelingen die in Frankrijk onder de boeren en fabrikanten als slaven verdeeld worden om voor hen te werken; de soldaten die 's nachts bij het optrekken naar de loopgraven, van de gladde bevroren planken afglijden en in obuskuilen verdrinken zonder dat iemand een helpende hand kon uitsteken; tenslotte de Tunesiër die in 1963 te Kimmel naar het graf van zijn gesneuvelde broer komt zoeken.

De verhalen zijn niet pathetisch, het interview leent zich daartoe minder en de tijd heeft, hoewel de mensen 'den grooten oorlog' niet kunnen vergeten, al heel wat wonden geheeld. Er zijn ook enkele dagboekfragmenten opgenomen die frappant zijn, vooral de impressie die Achiel Cassiman genoteerd heeft na zijn terugkeer te Hollebeke.

Dit volksboek is tenslotte overvloedig geïllustreerd met meer dan 200 foto's waarvan 107 afkomstig zijn van het Imperial War Museum te Londen.

Het boek is ondertussen uitverkocht.

WAAR OM IS
HET MAK KELIJKER
OM SAMEN
TE ZIT TEN OP
EEN ZITBANK
DAN OP TWEE
ZE TELS?

CITROËN verkiest **TOTAL**

Opendeurdagen van 24 t.e.m. 30 juni, zondag inbegrepen.

NIEUWE CITROËN C4 CACTUS MET VOORZETELS ONTWORPEN ALS EEN SOFA

De nieuwe CITROËN C4 Cactus is een wagen die beantwoordt aan de noden van vandaag door innovatief design te koppelen aan nuttige technologie. De brede zetels vooraan zijn ontworpen als een sofa en zorgen voor een ontspannen en gezellige sfeer. Het strakke en verfijnde dashboard creëert een extra ruimtelijk gevoel. Het bevat een 7" touchscreen tablet waarmee u intuïtief alle functies kunt bedienen. Het sofa-gevoel wordt nog versterkt door de Easy Push-bediening van de elektronisch gestuurde versnellingsbak. De klassieke versnellingspook wordt vervangen door drie knoppen die het rijgemak vergroten. De nieuwe CITROËN C4 Cactus maakt rijden makkelijk en extra comfortabel.

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

 3,4 - 4,6 L/100 KM 87 - 107 G CO₂/KM

GEEF VOORRANG AAN VEILIGHEID.

Milieu-informatie (KB 19/03/2004): citroen.be

GARAGE WATTEYNE bvba

Veumestraat 16 - 8640 Oostvleteren - Tel. 057 40 12 99 - Fax 057 40 19 23 - www.garagewatteyne.be - citroen.watteyne@belgacom.net

CHARMANTE DORPEN

Infoavond

Maandag 23 juni om 20 uur

In de Vlaamse Westhoek liggen zowat negentig kleine dorpskernen in prachtige landschappen. Mensen leven er fijn samen en genieten net zoals de toeristen van al het moois dat de streek te bieden heeft. Toch zijn er vijftien dorpen die er net bovenuit springen: de 'Charmante Dorpen'. Zij vormen een authentieke getuigenis van het vroegere, landelijke Vlaanderen, zijn een mooi voorbeeld van het hedendaagse Westhoekdorp, en geven een indruk van wat de regio morgen kan zijn.

De bedoeling van een netwerk van Charmante Dorpen is tweevoudig. In de eerste plaats wil het de identiteit en leefbaarheid van elk charmant dorp versterken. Vervolgens wil het de charmante dorpen toeristisch op kaart zetten. Beide doelstellingen willen we echter niet realiseren zonder u. U geeft mee vorm aan de toekomst van uw dorp.

Op 23 juni organiseert de Provincie West-Vlaanderen in samenwerking met uw stad een infoavond. Daar zal u meer uitleg krijgen over de geschiedenis en opzet van het netwerk van Charmante Dorpen.

U bent van harte welkom op maandag 23 juni om 20 uur in OC De Bollaard, Winnezelestraat 18, 8978 Watou.

De vijftien 'Charmante Dorpen' zijn: Alveringem, Beauvoorde, Dranouter, Kemmel, Lampernisse, Leisele, Oostveleteren, Reningelst, Roesbrugge-Haringe, Sint-Jacobskapelle, Stui-vekenskerke, Watou, Werken, Westouter en Wijschate.

ABELE

De Bresschilders

van 5 juli tot en met maandag 21 juli

Nu al acht jaar komen 13 schilders wekelijks samen werken in het Dienstencentrum De Bres in Poperinge.

Van 5 juli tot en met maandag 21 juli van 14 tot 19 uur organiseren ze hun tentoonstelling in Het Pensioonaat, Abeleplein 8A te Abele.

Vernissage op vrijdag 4 juli om 19 uur.

Toegang: gratis.

Blikvangers: naast de persoonlijke werken een enorm groepswerk + powerpointshow van honderden werken.

ALVERINGEM

Kunst in Oeren - Zomer 2014

Het laatgotische kerkje Sint-Pietersbanden (in de volksmond St. Apolloniakerk) in gele baksteen dateert uit de 16de eeuw. Het vervangt een vroeger Romaans kerkje. Dat merkt men nog aan de roestbruine, herwonnen ijzerzandstenen in de muuraanzetten. Alleen het Ro-

maanse koor werd bewaard en in de nieuwe gotische constructie, in gele baksteen, geïntegreerd. In 1797 plunderden de Franse revolutionairen de kerk en joegen de pastoor op de vlucht. Sinds het concordaat van Napoleon (1802) is de kerk voor eredienst gesloten. Tijdens de zomermaanden is het kerkje een uitgelezen decor voor jaarlijkse tentoonstellingen. Behalve een grafsteen van omstreeks 1550 valt vooral het glasraam van Ivo Bakelants uit Deurne (1965) op. Het is opgedragen aan soldaat Juliaan Heylen uit Mol. Hij sneuvelde in 1917. Rondom de kerk bevindt zich een militair Belgisch kerkhof WO1.

Fototentoonstelling:

Landschap in Méthamorphose

du Paysage - littekens

van 14 juni tot en met 31 juli

Deze tentoonstelling is een artistiek tweeluik over de Grote Oorlog. De fototentoonstelling "Landschap in Méthamorphose du Paysage" laat u kennismaken met het werk van fotograaf Filip Claus. Zijn foto's tonen de nog aanwezige sporen van de Eerste Wereldoorlog in Nord-Pas-de-Calais en de Westhoek. Hij combineert het oorlogsverleden met het dagelijkse leven van vandaag. De foto's over het 'conflict in het landschap' gaan in confrontatie met de (on)menselijke littekens van de Grote Oorlog in houtskooltekeningen en schilderijen van kunstenaar Linda Vandewalle. En die confronterende kunstexpressies vormen op hun beurt een perfecte symbiose met het authentieke kerkje van Oeren.

Deze tentoonstelling is iedere dag te bezoeken tussen 14 en 18 uur. Gratis toegang.

Beeldhouwwerken van Firmin Steyaert

van 3 augustus tot en met 31 augustus

Firmin werd geboren in 1933 en is als kunstenaar autodidact. Zijn sculpturen in kunststeen en brons balanceren op de grens tussen abstract en figuratief en bewegen zich thematisch rond drie polen: de vrouw, het koppel en de moeder. Elke sculptuur bezit een aura van verstillig, ingetogenheid en broosheid die de beschouwer onmiddellijk aanspreekt in zijn gevoel en spontaan een emotionele respons uitlokt.

Deze tentoonstelling is iedere dag te bezoeken tussen 14 en 18 uur. Gratis toegang.

Info: Dienst Toerisme en Cultuur Alveringem
Sint- Rijkersstraat 19 - 8690 Alveringem
Tel. 058 28 88 81 - cultuur@alveringem.be.

Blauwerswandeling

Zondag 29 juni om 13.30 uur

Blauwerswandeling o.l.v. Ronald Verstraete. Ontdek het smokkelverleden van de grensstreek. Boeiende vertelwandeling langs de Dode IJzer (8 km met rustplaats).

DE LEVAARD

ACTIVITEITEN

ZONDAG 13 juli 2014

Trio Lysesco

Mirek Coutigny, piano
Robin Van Heghe, viool
Jolien Deley, cello

ZONDAG 20 JULI 2014

Jens Lynen, viool
Jennifer Hughes, piano

ZONDAG 27 JULI 2014

Trio Khaldei

Barbara Baltussen, piano
Pieter Jansen, viool
Francis Mourey, cello

ZOMERSE ORGELCONCERTEN 2014

VRIJDAG 20 JUNI

Stavele

Bart Naessens, orgel
het Roeselaars Kamerkoor (B)

VRIJDAG 4 JULI

Haringe

Peter Strauven (B)

VRIJDAG 18 JULI

Haringe

Reitze Smits (NL)

VRIJDAG 1 AUGUSTUS

Haringe

Trio Seraphim
Jan Vermeire, orgel
Hilde Coppé, sopraan
Bart Coppé, trompet (B)

VRIJDAG 15 AUGUSTUS

Haringe

Ami Hoyano (Japan - Frankrijk)
Het Iepers Kamerkoor o.l.v. Dirk Coutigny

VRIJDAG 29 AUGUSTUS

Haringe

Ensemble Apotheosis & Korneel Bernolet (B)

Voor al uw festiviteiten:
affiches, flyers en toegangskaarten

Drukkerij SCHOONAERT

Afspraak op zondag 29 juni om 13.30 uur op het Marktpllein te Roesbrugge.

Aangezien we in de IJzervallei wandelen zijn wandelschoenen geen overbodige luxe.

Vooraf inschrijven via de bestuursleden van Davidsfonds Alveringem of via davidsfondsalveringem@hotmail.com.

POPERINGE

■ Geen kermis zonder processie!

Wanneer de Koninklijke Poperingse Harmonie St.-Cecilia om 15.30 uur stipt de processietrein in beweging brengt veranderen de deelnemers in middeleeuwse paters, notabelen, leden van gilden, ambachten en neringen, huiswevers, soldaten en rederijkers. Na de uitbeelding van het erkende mirakel volgen de ingrijpende fases, waarbij Maria intens aanwezig is in het leven van haar Zoon. In het afsluitend derde deel blijven wij O.-L.-Vrouw van St.-Jan vereren. Zowel in de Ommegang, als in de federale hoogmis om 10 uur zal Mgr. Léonard, aartsbisschop van Mechelen-Brussel, als voorganger aanwezig zijn. Door het vernieuwde logo kreeg de Maria-vlaggen groep nieuwe vlaggen en werden de grote tekstborden aangepast. Voor het eerst dit jaar gaat een jongerengroep uit Heuvelland mee als fakkeldragers. Het Jubelkoor krijgt na 35 jaar trouwe deelname een identieke bandelier met logo. Het zijn deze kleine details en de stijlvolle vertolking van alle figuranten die onze processie zo uniek maken. Bijkomende parkeerplaatsen zijn voorzien op de speelplaats van het Sint-Janscollege. Kaarten voor de tribune op het Bertenplein, waar passende uitleg wordt gegeven, zijn te bekomen bij de toeristische dienst.

De trouwe Poperingse bevolking danken wij voor het uithangen van de affiche en wie nog wil meestappen, dit of volgend jaar, kan contact opnemen met Frederic Hoornaert via mail: mp.poperinge@skynet.be.

Naast de mooi versierde Ommegang op processiezondag is er ook de jaarlijks terugkerende Donkere Ommegang op zaterdag 12 juli, een bidprocessie in gewone kledij die om 16 uur start aan de St.-Janskerk.

PROVEN

■ Infopunt buurtwerk OCMW Proven

Om de dienstverlening op het platteland en meer specifiek in Proven te verbeteren en toegankelijker te maken werd een infopunt opgestart. Wekelijks wordt een zitdag georganiseerd in de bibliotheek van Proven.

Het OCMW is actief in welzijn, armoedebestrijding, ouderen- en thuiszorg, huisvesting, tewerkstelling en buurtwerk.

Alle inwoners van Proven kunnen bij maatschappelijk werker Filip Dejaegher terecht met vragen over de buurt, de leefbaarheid in het dorp, welzijn, individuele problemen en inlichtingen van allerlei aard. Open elke maandagvoormiddag van 10 tot 12.30 uur in de Bibliotheek Proven, Provenplein 29, 8972 Proven.

Info: filip.dejaegher@ocmwpoperinge.be - 057 34 65 04 (OCMW) of 057 30 07 86 (bibliotheek Proven).

ROESBRUGGE

■ OKRA Roesbrugge-Haringe Activiteiten:

- Maandag 2 juni om 14.00 u.: Kermiskaarting Haringe in OC Karel de Blauwer. Inleg: € 1,50.

Taart en koffie worden aangeboden

- Donderdag 5 juni: Crea om 14.00 u.

- Vrijdag 13 juni: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.

- Vrijdag 20 juni om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Karel de Blauwer

- Dinsdag 24 juni om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen bij P. Gunst

- Vrijdag 27 juni: Petanque (inhaalbeurt) in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.

- Fietsen: 19 - 26 juni: telkens vanaf 15.30 u.

- Vrijdag 11 juli: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.

- Vrijdag 18 juli om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Karel de Blauwer

- Dinsdag 22 juli om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen bij P. Gunst

- Vrijdag 25 juli: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.

- Fietsen: 3 - 10 - 17 - 24 - 31 juli: telkens vanaf 15.30 u.

■ Overheerlijke smulocht door de IJzervallei Zondag 29 juni vanaf 10.30 uur

Op zondag 29 juni organiseren de Landelijke Gilden en de KVLV-afdeling van Roesbrugge-Haringe in samenwerking met de collega's van buurdorpen Beveren en Stavele voor de twaalfde keer al hun overheerlijke smulocht. En het wordt er weer één om letterlijk duimen en vingers van af te likken. Deze IJzersmulocht leidt de deelnemers immers voorbij de mooiste plekjes in de IJzervallei en de pot schaft onderweg het beste van bij ons. Want wie deelneemt wordt op vijf verschillende stopplaatsen verwend met aperitief, soep, een hoofdgerecht, een ijsje en koffie met gebak.

■ Barbecue Femma Roesbrugge-Haringe Woensdag 18 juni om 19.30 uur

Zodra de eerste zonnestrallen wat warmte geven en het 's avonds wat langer licht wordt, begint het te kriebelen. Tijd om het vakantiegevoel op te wekken en de barbecue uit te halen. De tijd dat iedereen grote stukken vlees at is voorbij. In deze activiteit wordt er naast de klassieker vleesgerechten veel aandacht besteed aan slaatjes, warme groenten, visgerechten, sausjes.

De barbecuees wordt gegeven door de gekende kok Serge Koether op woensdag 18 juni om 19.30 uur in OC Karel de Blauwer. Ook partners zijn welkom!

Info en inschrijving tegen 11 juni 2014 bij Pyfferoen Lieve, 0474 21 58 22 of bij Annie Porreye - annieporreye@gmail.com of 0488 40 16 54.

Femina zal zorgen voor bord en bestek.

De onkosten zijn te betalen de avond zelf met een meerprijs voor niet-leden.

Breng snijplank en mesje mee.

Haarverzorging

Nagelstudio

Maquillage

Romina

Pure verwennerij in landelijke rust

Jaarlijks verlof

van 21 juli t.e.m. 4 augustus

Terug open op 5 augustus

Terenburgseweg 18 - 8972 PROVEN - 0495 66 15 75

SPEELPLEINWERKING IJZERDORPEN - ZOMER 2014

	't Noageltje Reningelst	De Pleute Proven	't Pompierke Roesbrugge	't Pleintje Krombeke	De Bollaert Watou	Speelplein Abele
Open op	maandag - vrijdag	maandag - vrijdag	maandag - vrijdag	maandag - vrijdag	maandag - vrijdag	maandag - vrijdag
Openingsuren	13.30 - 17.30 u.	8.00 - 12.00 u. 13.00 - 17.30 u. 8.00 - 17.30 u.	Dagwerking, de exacte uren worden gecommuniceerd via de school	8.00 - 12.00 u. 13.00 - 17.00 u. 8.00 - 17.00 u.	13.00 - 17.30 u.	13.00 - 17.30 u. 08.00 - 17.30 u.
Periode	Maandag 30 juni t.e.m. vrijdag 29 augustus (bij voldoende animatoren) Geen werking op dinsdag en donderdag van 14 juli t.e.m. 14 augustus op 21 juli en 15 augustus	Maandag 30 juni t.e.m. vrijdag 29 augustus eerste twee weken juli en laatste twee weken augustus: dagwerking andere vijf weken: halve dag	Maandag 30 juni t.e.m. donderdag 10 juli Maandag 4 t.e.m. vrijdag 29 augustus Geen werking op 15 augustus	Maandag 30 juni t.e.m. vrijdag 29 augustus Geen werking op 15 augustus	Maandag 14 juli t.e.m. donderdag 14 augustus Geen werking op 15 augustus	Maandag 30 juni t.e.m. vrijdag 11 juli (enkel namiddag) Maandag 18 t.e.m. vrijdag 29 augustus (dag)
Te weten	Vanaf 2,5 jaar	Voor kinderen vanaf 3 jaar t.e.m. het voorbijje 6de leerjaar	Voor kinderen vanaf 3 jaar t.e.m. het voorbijje 6de leerjaar	Voor kinderen vanaf 3 jaar t.e.m. het voorbijje 6de leerjaar	Voor kinderen vanaf 3 jaar t.e.m. het voorbijje 6de leerjaar	Voor kinderen vanaf 3 jaar t.e.m. het voorbijje 6de leerjaar
Contact	Leen Verdonck (057 33 94 81) speelpleinreningelst@gmail.com	Lieselotte Peperstraete (0493 62 23 17) vspdeleuteproven@hotmail.com	Nathalie Vandevoorde (0479 29 48 56) speelpleinroesbrugge@gmail.com	Paul Carbon (0479 41 99 30) Paul.carbon@telenet.be	Katrien Vanhoudt (0497 94 66 67) Mieke Vandendriessche (057 21 27 10) speelpleinwatou@gmail.com	Cindy Vanneste (0492 63 34 36) Ellen Trauwkens (0495 45 85 83) speelpleinabele@gmail.com

Toegangsprijs voor alle speelpleinen: € 2,00 per halve dag en € 5,00 voor een volledige dag, inclusief middagopvang.

Open: di. tot za.: 8.30 - 12.00 u. & 13.00 - 18.30 u. • zo.: 9.00 - 12.00 u.
Gesloten op maandag

TUINCENTER AU PETIT JARDIN BVBA

Wim Indevuyst
Couthoflaan 32
8972 PROVEN
Tel. 057 33 39 63
E-mail: info@aupetitjardin.be
www.aupetitjardin.be

ZOMERTIJD ! Plan(t) nu uw vakantie in eigen tuin !

Voor de siertuin: deze planten komen in bloei: hortensia, rozen, lavendel, ...

Voor de groentetuin en groenteserre zijn volgende plantjes beschikbaar: kropsla, eikebladsla, andijvie, winterprei, koolplanten, peterselie, selder, alle kruiden, ...

Speciale data:
Gesloten op zondag 20 en maandag 21 juli

*Kom gerust langs,
het team van
Au Petit Jardin
staat steeds
tot uw dienst !*

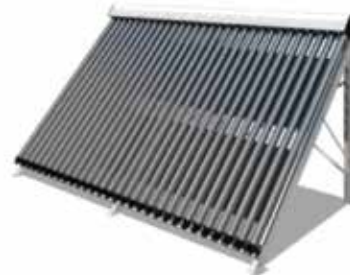
V O O R J A A R S A C T I E

Europese Bisol topmodule, standaard of Full Black versie. Dit zijn voorgesorteerde zonnepanelen met een **hoog rendement** en een uitstekende paneel efficiëntie. Tot **25 jaar opbrengstgarantie!**

Nederlandse Heat Pipe zonnecollectoren. Verbeterd dankzij hun grotere absorptiekern. Door het gebruik van de **vacuümbuis** technologie als perfecte isolator ook in het **tussenseizoen** ideaal om warm water te produceren.

Jochen Debaenst
Westsluisstraat 15
BE-8691 STAVELE

+32 (0) 494 48 21 74
info@ecolis.be
www.ecolis.be

BON

€ 250 KORTING*

bij aankoop van zonnepanelen of een zonneboiler

*1 bon per klant, niet cumuleerbaar, geldig indien besteld voor 30 juni 2014 of zolang de voorraad strekt.

in 'T ROZENHOF

BARBECUE-AVONDEN in juli en augustus !

Op zondagen 6 juli, 13 juli, 20 juli, 27 juli, 3 augustus
en voor het eerst een seizoensafsluiter op 31 augustus telkens vanaf 18.30 u.

U kunt aanschuiven aan een buffet met keuze uit vis- en vleesgerechten
(o.a. rib-eye, witte worst, rib, kip, visbrochette)

ruime keuze aan groenten, koude en warme sausjes, aardappelen in de pel of frietjes

Prijs: volw. € 23 p.p. - kinderen (-12 j.): € 10 p.p.

Wij zijn blij met uw reservatie, 057 30 03 35

Bij slecht weer gaat de barbecue door in de zaal of het restaurant

Openingsuren juli en augustus:

maandag & dinsdag: 11.00 - 21.00 u.
woensdag & donderdag: gesloten
vrijdag & zaterdag: 11.00 - 22.00 u.
zondag: 11.00 - 21.30 u.

Jaarlijks verlof:

van woensdag 14 augustus
t.e.m. donderdag 5 september

Voor onze maandsuggesties zie www.rozenhof-proven.be

Obterrestraat 73 • 8972 Proven • Tel. 057 300 335 • reservatie gewenst • www.rozenhof-proven.be

Wie was Caesar Gezelle ?

° Brugge 24 oktober 1875

Zoon van Romain, hovenier en vuurwerkmaker en van Philomena Desmet.

Zijn oom was Guido Gezelle en Stijn Streuvels zijn neef.

Caesar Gezelles vader was de broer van Frank Lateurs' moeder, Louise Gezelle. Frank en Caesar kenden elkaar van in hun jeugd. Caesar kwam geregeld met vakantie naar Kortrijk bij oom Guido Gezelle, maar omdat hij daar als jonge snaak moest 'stil zitten' logeerde hij meestal bij de Lateurs in het nabije Heule.

Caesar studeerde aan het St.-Lodewijkscollege te Brugge, daarna Wijsbegeerte aan het kleinseminarie in Roeselare en theologie aan het Grootseminarie in Brugge.

1898: Germaanse filologie aan de Katholieke Universiteit in Leuven, behaalde in 1900 met onderscheiding de graad van kandidaat in de Letteren en Wijsbegeerte.

1899: priesterwijding

1900-1913: leraar Duits en Engels aan het Kortrijkse Sint-Amanscollege

1913: Onderpastoor van de Sint Maartensparochie in Ieper.

November 1914: Vluchtte weg uit het belegerde Ieper en trok naar Versailles (Frankrijk) waar hij aan het 'Petit Séminaire' leraar Engels werd en aalmoezenier van de Vlaamse vluchtelingen.

1919: Onderpastoor te Roesbrugge, leraar aan de Rijksmiddelbare school.

1921: Geestelijk bestuurder van de Eerwaarde Zusters van de Heilige Familie.

Werd leraar godsdienst aan een Rijksschool te Ieper. Te Ieper werd hij getroffen door de ziekte van Parkinson.

1933: Werd gepensioneerd en ging te Moorsele wonen waar hij in het 'Frans Klooster' (nu Sint-Jozefruthuis) nog wat pastorale dienst deed.

Of hij blij was dat hij zoals zijn oom "Gezelle" heette? "En 'k biechte het rechtuit, die naam ben ik allang moe en 'k gave hem voor een gers".

Wim Sohier

!!! BELANGRIJK !!!

De volgende IJzerbode verschijnt op woensdag 16 juli 2014.

**Artikels en publiciteit
binnenbrengen ten laatste op
woensdag 9 juli 2014.**

Wij maken het voor u af!

drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 1 • 8972 Roesbrugge • Tel. 057 30 03 79
info@drukkerijschoonaert.be • www.drukkerijschoonaert.be

Algemene schilderwerken, wand- en vloerbekleding

Gordijnen en overgordijnen UNLAND®
Gratis opmeten en plaatsen

Glas in loodramen, brandschilderen, restauratie

Decoratie & Kunstglazenier

J. LAHOUTTE

Blekerijweg 100 - 8972 PROVEN - Tel. 057 38 88 59

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

ROESBRUGGE

Kaartingen

- OC Karel de Blauwer vrijdag 20 juni puntenkaarting "OKRA"
- OC Karel de Blauwer vrijdag 18 juli puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst dinsdag 24 juni puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst dinsdag 22 juli puntenkaarting "OKRA"

Vogelpik

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst smidting 12 juli smijting voor de leden

Crea

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst donderdag 3 juli

BEVEREN-IJZER

Vrije kaartavond

- Praatcafé 't Geheim Spoor donderdag 19 juni donderdag 17 juli

HARINGE

Vogelpikclub Smokkelsmijters

- Eethuis & Praatcafé 't Smokkelhof zaterdag 28 juni zaterdag 26 juli

Ruime keuze aan geboortekaartjes en huwelijksdrukwerk

Drukkerij SCHOONAERT

BURGERLIJKE STAND

GEBOORTEN

Proven

- Jasmien Vandenbussche, geb. 15 mei, d.v. Luc en Jolien Logghe

Roesbrugge

- Ozzy Bouten, geb. 29 mei, z.v. Frederik en Sharon Denys

Watou

- Manon Dever, geb. 23 april, d.v. Frederik en Tineke Laseure
- Phelien Hele, geb. 13 mei, d.v. Pierrick en Friedel Verhaeghe

HUWELIJK

Watou

- Dirk Vankeirsbilck en Virginia Degrave
- Filip Dael en Stefanie Kint

OVERLIJDENS

Watou

- Leopold Vermeulen, overl. 26 mei, 82 j., echtg. v. Alice Demol

Rouwbrieven en gedachtenissen met foto

Drukkerij SCHOONAERT

MALAFIDE SNOEIERS OP PAD OM TAXUS TE SNOEIEN

Vanaf 15 juni gaat de actie "Vergroot de hoop" weer van start. Taxussnoeiwerk kan dan gratis worden binnengebracht op het containerpark/groenpark. De opbrengst van de taxusinzameling schenkt IVVO integraal aan het Kinderkankerfonds.

IVVO betreurt wel het feit dat er momenteel malafide bedrijven op ronde gaan met valse beloftes. Burgers, bedrijven of gemeentebesturen krijgen onverwacht een snoeifirma over de vloer die beweert dat ze toestemming hebben om de taxushaag te snoeien. Maar naast de snoeiwerken hebben deze onaangekondigde bezoekers andere foute bedoelingen.

IVVO heeft al verschillende telefoontjes gekregen van bezorgde burgers die onaangekondigde snoeiers over de vloer hebben gehad. IVVO wil geen smet op deze positieve campagne en schept duidelijkheid zodat de burgers niet ongerust hoeven te zijn.

Wie een taxushaag heeft van minimum 40 meter lang en deze zelf niet meer wil snoeien, kan een afspraak maken bij "Vergroot de hoop" om de taxushaag gratis te laten snoeien.

Vraag een gratis snoeibeurt aan via www.doneerjehaag.be of contacteer "Vergroot de hoop" op 050 71 10 69.

"Vergroot de hoop" geeft dan de opdracht door aan erkende snoei-bedrijven die vooraf contact opnemen met de aanvrager om een afspraak te maken. Tijdens het maken van de afspraak alsook tijdens het snoeiwerk dienen de snoeiers zich te legitimeren. Deze legitimatie gebeurt via een schrijven waarin de logo's staan van 'Vergroot de hoop en verklein de kanker' en 'Ik ben haagdonor'.

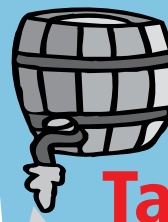

Bij eventuele argwaan kan de aanvrager steeds bellen naar 050 71 10 69 om te verifiëren of dit bedrijf wel komt snoeien t.v.v. "Vergroot de hoop". Indien deze firma ongekend is, bel dan de politie op.

!!! ONLINE !!!

Lees voortaan
De IJzerbode ook online
op onze vernieuwde website!

www.drukkerijschoonaert.be

Taaltap 135

Tot in 1995 was Frans de enige werktal van de Europese Unie. Nu telt die er 24, nl. Nederlands, Engels, Iers, Frans, Italiaans, Duits, Deens, Zweeds, Ests, Lets, Litouws, Fins, Grieks, Hongaars, Bulgaars, Pools, Spaans, Portugees, Maltees, Roemeens, Sloveens, Slowaaks, Tsjechisch en - sinds 1 juni 2013 - Kroatisch.

Deze meertaligheid weerspiegelt culturele en taalkundige verscheidenheid en is stevig verankerd in de Europese verdragen. In haar veelheid aan talen en culturen ziet de Europese Unie een troef: door de meertaligheid zijn de Europese instellingen toegankelijker voor alle burgers van de Unie. Heel belangrijk voor een democratische werking!

De officiële EU-talen liggen vast in een verordening. Na toetreding van een nieuw lid wordt de lijst aangepast en de nieuwe officiële taal toegevoegd. Al die talen hebben een gelijke status.

Natuurlijk zijn dit lang niet de enige talen in de Europese Unie. Laten we die van de niet-Europese migranten buiten beschouwing en beperken we ons tot de 'inheemse' Europese talen, dan zijn er nog tientallen andere. Naar schatting telt Europa minstens tachtig gesproken talen. Uiteraard hangt het er van af hoe men 'Europa' en de 'talen' en 'dialecten' precies definieert. De meeste zijn echter geen officiële staatstalen, maar zogenaamde 'minderheidstalen'.

Waarom werden deze 24 de werktalen van Europa en de andere talen niet?

Uiteraard besliste men niet lukraak. De uitverkiezing volgt uit de politieke machtsverhoudingen binnen de staten waar ze officieel zijn. De Europese Unie is een unie van de bestaande lidstaten, daarom zijn de officiële werktalen van de EU de talen die de lidstaten naar voren schoven. Of preciezer, hun regeringen, in die zin zowat alle gevallen een vrij centralistisch taalbeleid voeren.

Talen die binnen een lidstaat tot het statuut van minderheidstaal veroordeeld zijn, of zelfs helemaal geen erkenning hebben, kunnen daarom ook niet rekenen op het statuut voor werktal van de EU.

Dit leidt tot rare toestanden: het Iers, met tweehonderdduizend sprekers, en zelfs in Ierland een minderheidstaal, is een Europese werktal omdat het de officiële eerste werktal is van de Ierse republiek en de Ierse staat die in stand wil houden.

Maar het Catalaans, dat met ongeveer negen miljoen sprekers zelfs het Deens overtreft (5,5 miljoen), is geen Europese werktal. De Spaanse regering heeft in 2004 formeel een voorstel ingediend om ook van het Catalaans, samen met het Baskisch, een officiële Unietaal te maken. Maar dit zal een nog hogere druk betekenen op de vertalers, terwijl de sprekers van deze talen ook Spaans kennen.

Lijkt het taalbeleid democratisch, toch is niet iedereen tevreden. Duitsland protesteert er geregeld tegen dat Engels en Frans te vaak als werktal gekozen worden. En de Italiaanse premier Berlusconi zei in juli 2008 dat de drie werktalen een te belangrijke status hebben t.o.v. van de andere talen.

De kunstmatige internationale taal Esperanto werd (o. a. door het Poolse parlements lid Małgorzata Handzlik) voorgedragen als tweede taal in Europa. Op 1 april 2004 werd hierover gestemd, maar van de 626 parlementsleden waren er 346 om allerlei redenen niet aanwezig, en van de 280 stemmers was maar een minderheid van 43% vóór.

Was in april 2004 het voorstel van VN-chef Kofi Annan voor eenmaking van Cyprus en lidmaatschap van het verenigde Cyprus als lid van de EU niet afgewezen door de Griekssprekende bevolking van de Republiek Cyprus, dan was ook het Turks een officiële Unietaal geworden.

Volgens "Europeanen en hun talen", een studie van Eurostat die in 2012 in de toen 27 tellende lidstaten van de EU gehouden werd, worden de volgende talen het meest gesproken in de EU: het Duits is met 16% van de Europese bevolking de meest gesproken moedertaal in de EU, maar het Engels is met 51% de meest gekende taal.

Alle vogels in de Europese Unie zingen dus zoals ze gebekt zijn.

Wim Sohier

**Geef kleur
aan je drukwerk**

**drukkerij
SCHOONAERT**

Bergenstraat 1 • 8972 Roesbrugge • 057 30 03 79
info@drukkerijschoonaert.be • www.drukkerijschoonaert.be

LIEBHERR

Kwaliteit, Design en Innovatie

Zomeractie 2014

Actie geldig vanaf 01/07/2014 tot en met 08/09/2014.
Niet cumuleerbaar met andere acties,
kortingen en aanbiedingen.

Energiezuinige diepvriezer tafelmodel
GP 1476 Premium

Netto inhoud: 104 l
Afmetingen in cm (hxbxd): 85,1 x 60,2 x 62,8

~~€ 449~~ **€ 399** incl. btw en recupel

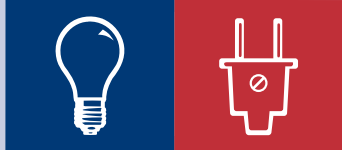

Energiezuinige NoFrost diepvrieskast
GNP 2313 Comfort

Netto inhoud: 188 l
Afmetingen in cm (hxbxd): 144,7 x 60 x 63

~~€ 749~~ **€ 699** incl. btw en recupel

ELEKTROCAPPOEN^{nv}

Prof. O. Rubbrechtstraat 12, 8972 Roesbrugge-Haringe - Tel. 057 30 05 94
info@elektrocappoen.be - www.elektrocappoen.be

Wij aanvaarden ecocheques

**AL WEERSKANTEN
VAN DE
SCHREVE**

Fraans Soewier en hed ie joaren eboeërd in Bambeke vor dat 'n verhuusde nor en hofsteej bie Cappeltje, tusschen Cappelplate en de Vuufweg. O je die korten droai an 'n abri van Cappeltje vorbie ziet, 't eeëste kizzeltje reks, de twidde, de verste hofsteej. Van Mang Masselis vroeger.

Nu swat! Woaë dat 'n wunde, zovele belank hed dat hier nie. Wuk dan 'k willen vertellen, is etwot die gebeurde binst dat 'n nog boeërde in Bambeke, op een hof tusschen d' herberge "Ma Campagne" en 't kruuspunt "La Kruystraete".

Op e dag moste Fraans patatten leveren bie marchand Cooërnoart op Bambekeplate en e muchte nie te loate op ze stappen zien, want ze giengen die irrappels direct overloan op e kamiong die subiet noa Spanje wilde werekeren. Nu, Fraans wos doa - uutzoenderlik - op tied en ze ladden zieder over.

Ot 'n hooërde da me broere en die marchand Vlams klapt n oender makoar, zei die chauffeur ommekeë: "k Verstoan ol da gieder zegt."

Fraans en die marchand bekeëken num van kop toet teeën. Meeër dan vergapt. "Hoeë?" vroeg Fraans. "Zie gie gin Spajjoard?"

"Nu wel", zei de vint. "k Zien enaturaliseeërd. M'n oeders woaren Belgen, 'k zien ik in België ebooëren en 'k kunnen Vlams juste lik gieder."

"In wuvver streke apeuprès?" vroeg Fraans. "Je klapt gie nie vrimde, moar e bitje lik wieder hieër in dezen hoek."

"In wuvver streke? In West-Vloanderen. 'k En doar ewund toet da 'k veeërtieëne wos. 'k Zien ebooëren in Poprieng."

"Joaje gie?? Ik oek!" zei Fraans. "Moa je wilt m' etwot wiesmoaken! Ol wuvver kant van 't steej, in wuvver stroate, of wit je dat nie meeë?"

"Ba, 'k toeën, ol Provenkant, in de Sient-Michielsstroate, nie verre van 't gesticht."

"'t Is gin woar, enni", lachte Fraans. "Ik oek! Woa juste? In wuvver huus ziej ebooëren? Wuvver nummerooë, o je dat nog wit?"

"In 23!"

"Moenk oek dát gloven? Hoed je nie ferme 'n zot mi me? 'k Zien ik d' erlaansen ebooëren! In 25!"

Natuurlik en ze nog e goe piente edroenken vor dat 'n chauffeur nor Espana werekeëerde.

Ze zeggen, lezer, dat de weireld kleeëne is en dat 't moa de bomen zien die mekoar nooiët tegenkomen. O je nu nie moe toegeven dat 't woar is!

Joaje, je ku vele regelen en arrangeeëren in je leevn, moa 't toevol, doar e je gin grepe op. En 't is mischien best oek. Zoe nuus leevn, en nuus huwelik, anders nie e bitje stief eeëntooëng zien? "God spoare nuus doavan!" griemeeuwde tante Elodie oltied. "Amen!" antwoorëdde nonkel Dooër. Stief stilleges!

SCHREVELYNCK

Nadruk verboden

GELOOF ONDER VUUR

SINT-SIXTUS, EEN ABDIJ EN HAAR BEWONERS TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG

Hermien Vanbeveren

Op 13 september 1914 trokken een driehonderdtal Duitse uhlanen of verkenners te paard voorbij Westvleteren. Een wegwijzer met daarop 'Sint-Sixtusabdij' deed hen even halt houden. Maar na raadpleging van hun stafkaarten en de conclusie 'het staat er niet op', besloten ze de weg die het bordje gebod in te slaan toch maar links te laten liggen. Al gauw echter zouden de Duitse cartografen wat extra werk krijgen: de Sint-Sixtusabdij werd enkele maanden na het begin van de Eerste Wereldoorlog omgetoverd tot kazerne. Vlakbij werd een heus station uit de grond gestampt en ook rond de kloostergebouwen vonden vele honderden geallieerde soldaten een onderkomen in tent of barak. Van een blinde vlek op hun legerkaarten werd het gehucht Sint-Sixtus, ook wel de paterswijk genoemd, een doelwit voor het Duitse langaafstandsgeschut. Dat Sint-Sixtus in 1914 letterlijk op de kaart werd gezet, is maar één golfje van de impact die de Eerste Wereldoorlog op de abdij heeft gehad. Aan de hand van het abdijsarchief (een drietal dagboeken, brieven en documenten allerhande) kon deze impact ook zoveel jaren later nog steeds gereconstrueerd worden. Elke stad, elk dorp en elke persoon die ze heeft meegemaakt kan de vier oorlogsjaren in een eigen verhaal vatten, en met de monniken van de Sint-Sixtusabdij is dit niet anders. Dat mag blijken uit deze reeks, die het verhaal vertelt van de paters en broeders in de Grote Oorlog, gebaseerd op de thesis van Hermien Vanbeveren.

HOOFDSTUK 1 ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN DE SINT-SIXTUSABDIJ

1. Vroegere stichtingen

Vooraleer ontstaan en evolutie van de huidige abdij toe te lichten, lijkt het me gepast een korte toelichting te geven bij de vroegere monastieke stichtingen die ooit in de omgeving van de bossen van Sint-Sixtus gevestigd waren. De oudste aanwijzing dateert van het jaar 806 wanneer in een oorkonde melding wordt gemaakt van een kloostergoed te *Fletrinium* ⁽¹⁾. In dat jaar kocht de Sint-Bertinusabdij van Sithiu (het huidige Saint-Omer) er een huis met tien bunders land. De abdij stuurde er enkele van haar broeders naartoe om de landerijen te bewerken, wat het

landgoed de stempel cella of klein klooster opleverde. Dat de cella op een gegeven moment werd verlaten, is zeker, maar net als hun onderwerp hebben de documenten die iets meer zouden kunnen zeggen over het wanneer en waarom hiervan het verleden niet overleefd.

Feit is dat het hierna meer dan vier eeuwen wachten is op een tweede stichting, die gelukkig wel wat beter gedocumenteerd is. Twee akten, respectievelijk gedateerd in 1260 en 1262, maken melding van ene vrouwe Gertrudis, die zich in deze akten betiteld als "overste van het Sint-Sixtus klooster". Zij zou in 1255 van de proost van Watten (Noord-Frankrijk) de toelating gekregen hebben om zich met enkele volgelingen te vestigen "te Westvleteren, op de plaats die Sint-Sixtus genaamd wordt" ⁽²⁾. Vrouwe Gertrudis behoorde oorspronkelijk tot de benedictinessen van het Noord-Franse Broekburg (Bourbourg, gesticht in 1203), maar zou deze omwille van interne spanningen verlaten en te Sint-Sixtus een 'ei-

gen' klooster, behorende tot dezelfde orde, vestigen ⁽³⁾. Een eeuw later, in maart 1355, verhuisde de hele congregatie naar Lumbres in Noord-Frankrijk, waar de vestiging onder de naam priorij van Beauval tot aan de Franse Revolutie zou blijven bestaan. Het landgoed te Sint-Sixtus werd verkocht aan ridder Willem van Heule.

De erfgenamen van laatstgenoemde verkochten in 1372 deze gronden aan de Duinenabdij van Koksijde. Deze had al eerder haar oog laten vallen op de toen nog uitgestrekte bossen van Westvleteren, waarvan het hout (als brandstof) haar goed van pas kwam. Wanneer zich in 1610 te Sint-Sixtus een kluizenaar komt vestigen, is de Ter Duinenabdij nog altijd eigenaar van de gronden aldaar ⁽⁴⁾.

Het was Gilles de Lattre, afkomstig van Roesbrugge, die aan de abt van Ter Duinen de toelating vroeg en kreeg om zich samen met twee anderen als heremiet te vestigen op het goed bij de "Capelle Sint-Seix" ⁽⁵⁾. Op 9 september 1615 krijgt de Lattre van Rome de toelating zijn 'kluis' tot klooster te verheffen en zich aan te sluiten bij de orde van de birgittijnen ⁽⁶⁾. Vijftien jaar later komt ook de grond in bezit van het klooster, hoewel ze in ruil de abt van Ter Duinen als heer blijven erkennen.

Ondertussen waren de bescheiden kluizenaarshutjes vervangen door een volwaardig kloosterhuis en een kerkje. Meer dan anderhalve eeuw zouden de birgittijnen van Sint-Sixtus ongemoeid gelaten worden, tot onder het Oostenrijks bewind van Jozef II in de tweede helft van de achttiende eeuw. Zoals vele andere, werd ook dit klooster door de 'keizer-koster' afgeschaft daar het in zijn ogen nutteloos was. Op 15 mei 1784 werd het klooster ontruimd en kort daarop samen met de hele inboedel verkocht.

2. De huidige abdij

De officiële stichtingsdatum luidt 4 november 1831, met dom Franciscus Van Langendonck (1760-1836) die als oprichter de geschiedenis in zou gaan. Het is echter de persoon Joannes-Baptist Victoor die een nog grotere rol had in het ontstaan van de huidige abdij. Deze hophandelaar, afkomstig van Reningelst, trok in 1814 naar de bossen van Sint-Sixtus om er zijn leven verder te zetten als eremijt. In 1831, een jaar voor zijn overlijden, schonk hij zijn eigendom (ruim 12 ha groot en merendeels bestaande uit bos) aan de trappisten van de abdij van de Catsberg met de bedoeling dat op deze gronden een klooster zou worden opgericht ⁽⁷⁾. De vervolmaking van zijn wens zou hij nog meemaken, want in datzelfde jaar dalen uit de abdij van de Catsberg drie kloosterlingen af naar de bossen van Sint-Sixtus, waardoor de eerste contouren van de huidige abdij zich beginnen te manifesteren.

Het klooster van de Catsberg zelf was pas in 1826 gesticht, als een dochterhuis van de abdij Notre-Dame du Gard bij Amiens. Hierdoor komt het dat, wanneer Rome in november 1834 Sint-Sixtus tot een zelfstandige priorij verheft, ze is ingelijfd bij de Franse trappistencongregatie en afhankelijk is van deze Notre-Dame du Gard. In 1836 veranderde deze situatie, toen de priorij van Westmalle werd verheven tot abdij met rechtsmacht over alle trappistenkloosters van België, dus ook over Sint-Sixtus, dat zo werd afgescheiden van het Franse moederhuis. De abt van Westmalle mocht zich zo vanaf dan ook 'pater immediatus' of 'visitor' van Sint-Sixtus noemen, wat inhield dat hij zich ter tijd en stond informeerde over het reilen en zeilen te Westvleteren (dit 'informeren' wordt ook wel aangeduid met de term 'reguliere visitatie'). Deze 'rangorde' veranderde nogmaals omstreeks 1970, toen de Nederlandse abdij van Zundert (gelegen boven Antwerpen, net over de grens) het moederhuis van Sint-Sixtus werd, een situatie die geldt tot op de dag van vandaag.

Doorheen al die jaren is de priorij danig van populatie en uitzicht veranderd. Zo was het aantal monniken in 1835 al aangegroeid tot 23. Deze

De abdij omstreeks 1880.

In de loop der jaren zouden de gebouwen zich verder naar achteren uitbreiden. (Doise Jef en Verfaillie Myriam, op.cit., p.12)

uitbreiding noopte tot materiële aanpassingen: in de jaren 1830 werden de kloostergebouwen een eerste maal uitgebreid, een afzonderlijk gebouwtje werd als kerk ingericht, een oude brouwerij werd aangekocht en ingericht zodat in 1839 de eerste 'trappisten' gebotteld konden worden. Een nieuwe uitbreiding kwam er in het decennium 1850-1860, toen onder andere een schoollokaal werd gebouwd voor de kinderen uit de streek en een tweede kerkje dat ook voor de bewoners uit de omgeving toegankelijk was ⁽⁸⁾. Tot hiertoe dien ik nog altijd te spreken van een priorij, want het was pas veertig jaar na de stichting - op 4 april 1871 om precies te zijn - dat de Heilige Stoel de verheffing van Sint-Sixtus tot abdij goedkeurde. Hiermee werd dom Benedictus Wuyts de eerste abt, een titel die hij maar een jaar zou kunnen dragen. Zijn opvolger, dom Albericus Verhelle, hield het heel wat langer vol: hij stond aan het hoofd van de monnikengemeenschap van 1872 tot 1910. In die tijd begonnen de brouwerij en de boerderij op volle toeren te draaien. Verder omvatte de abdij nu ook een wagenmakerij, smidse, timmerwinkel, molen en een kaasmakerij. Ook na aflegging van dit ambt bleef Albericus te Westvleteren, tot zijn dood in 1916. Zoals nog zal blijken, zagen zijn twee laatste levensjaren er heel wat anders uit dan de voorgaande.

Het is dom Bonaventura De Groote die tijdens de Eerste Wereldoorlog de abdij onder zijn hoede had. Ook tijdens de tweede Duitse invasie in België was hij nog in functie: zijn ambtsperiode liep van 1910 tot 1941. Onder zijn bewind viel de abdij een grondige modernisering te beurt: er kwamen telefoon, elektrische verlichting en centrale verwarming, alsook een renovatie van de boerderij en de brouwerij ⁽⁹⁾. Ook de oude en vochtige kloostergebouwen zelf dienden aangepast en uitgebreid te worden. Hiervoor lagen in 1914 de bakstenen al klaar, maar met de Eerste Wereldoorlog als spelbreker zou uiteindelijk pas in 1928 gestart kunnen worden met de bouw van een nieuwe kloostervleugel. Zijn opvolger dom Gerardus Deleye (abt van 1941 tot 1968) zette - na de Tweede Wereldoorlog - de modernisering door: een poortgebouw en abdijskerk werden gebouwd, naast de volledige renovatie van het gastenhuis, dat nu ook voor priesters en leken toegankelijk was. Het aantal monniken dat de abdij bewoonde en bewoont, schommelt over het algemeen tussen de dertig en de veertig ⁽¹⁰⁾.

3. De orde der trappisten

Ter afsluiting van dit hoofdstuk volgt een verduidelijking van de orde waartoe de Sint-Sixtusabdij behoort en het leven dat achter de kloostermuren wordt geleid.

Trappisten worden ook wel 'cisterciënzers van de strenge observantie'

genoemd, en zoals deze betiteling al laat uitschijnen, kunnen ze omschreven worden als een specifieke tak binnen die cisterciënzerorde. Deze orde ontstond toen in 1098 de kloosterling Robertus met een groep monniken de Benedictijnerabdij van Molesmes verliet om in Cîteaux een nieuw klooster te stichten. Robertus werd de eerste abt van dit klooster, en was samen met Bernardus van Clairvaux de leidinggevende figuur onder deze *witte monniken van Cîteaux*. Binnen deze hervormingsbeweging zocht men ernaar te leven volgens de oorspronkelijke regel van Benedictus, die naar de letter werd geïnterpreteerd. 'Ora et labora' werd zo het devies.

Vanaf het midden van de dertiende eeuw kende de monastieke wereld, die sterk met het feodale stelsel verweven was, een verval. Herstel zou er pas komen met het Concilie van Trente (1563), dat echter niet door iedereen op applaus werd onthaald. Zo vielen de bepalingen van dit Concilie niet echt in de smaak bij dom de Rancé, abt van de cisterciënzerabdij La Trappe. Deze 'abbé tempête' ⁽¹¹⁾ - zo genoemd omwille van zijn vurig en rigoureuze optreden - streefde immers een (nog) strengere levensvorm na: volgens hem diende het leven van de monnik zich te beperken tot handenarbeid, koorgebed, persoonlijk gebed en boetedoening. De othoudingen en de te volgen leefregels dienden volgens hem nog strikter te worden geïnterpreteerd, wat tot een afscheuring van de cisterciënzerorde leidde. Zijn beweging kende succes, en de monniken die deze hervorming aannamen, werden in de volksmond trappisten genaamd - naar de Franse abdij waarvan de Rancé abt was.

Ook in België kende zijn beweging navolging. De monniken die zorgden voor de oprichting van de abdij van Westmalle waren trouwens afkomstig van La Trappe ⁽¹²⁾. Deze oudste trappistenabdij van ons land werd in 1802 definitief gevestigd.

Problemen - vooral onder het bewind van Napoleon, die in 1811 de ontruiming van de abdij en confiscatie van de goederen beval - zouden echter tot de Belgische onafhankelijkheid blijven opduiken. Maar vanaf 1830 begon zich geleidelijk een monastiek netwerk te ontspinnen: zo werd de abdij van Achel gesticht door trappisten van Westmalle, en op haar beurt dankt de abdij van Chimay haar ontstaan aan zestien monniken gezonden vanuit Sint-Sixtus. Het netwerk zou zelfs reiken tot in Belgisch Congo, alwaar de nieuwe stichting eveneens haar wortels had in de abdij van Westmalle.

De levensstijl en dagindeling van de monnik is doorheen de eeuwen vrij constant gebleven - "de maatschappij verandert, de monnik blijft" ⁽¹³⁾. Oorzaak hiervan is de regel van Benedictus, en het feit dat deze door de Karolingische vorsten - bekommerd als ze waren om de eenheid in hun rijk - aan de honderden kloosters als de enige regel werd opgelegd. Deze regel is tot op de dag van vandaag richtinggevend voor het monastieke leven. Volgens de *regula Benedicti* bestaat een dag bij de trappisten, zoals ook in andere kloosterordes, uit drie elementen: gebed, werk en lezing of studie (de 'lectio divina'). Deze twee laatste activiteiten zijn verweven doorheen vaste gebedsmomenten (zeven in totaal), wat maakt dat de dagindeling telkens een vast schema volgt. Broeder Remi beschrijft het in zijn boekje als volgt: "De monnik wordt voortdurend geroepen. Waar hij ook mee bezig is, op gezette tijden wordt hij eraan herinnerd dat hij niet in het klooster is om op te gaan in zijn dagdagelijkse bezigheden, maar om zich aan God te wijden. Om half vier 's nachts wordt hij in de kerk verwacht voor de nachtwake (ook vigilie genoemd). Daarna, even voor zeven uur luiden de klokken voor de lauden. Enkele uren later is het tijd voor de terts. Het hoogtepunt van de dag wordt gevormd door de dagelijkse eucharistieviering. s' Middags volgt de sekst, in de namiddag de noon en de vespers.

De dag wordt afgesloten om half acht" ⁽¹⁴⁾. In zijn traktaat 'Wat is een trappist', stelt broeder Firminus het wat beeldender voor wanneer hij ingaat op de diepere zin van het monnikenleven: "De monnik is de officiële bidder" en neemt die taak op zich: God te loven voor hen die het niet kunnen of het niet willen. Hij plaatst zich tussen Gods rechtvaardigheid en de misdaden van de mensen. Een trappistenklooster is een oasis midden de bedorven wereld, waar voortdurend de zuivere ascesis beoefend wordt, en van waaruit een geurige wierookgalm opstijgt, tussen de bedorven en verpeste lucht heen, als een offer tot voor Gods troon" ⁽¹⁵⁾. Na Vaticanum II of het tweede Vaticaans Concilie (1962-1965, bekend omwille van het *aggiornamento*, het bij de tijd brengen van de Kerk) werd deze oude theologie van boete doen voor de zondaars in de slechte wereld verlaten en werd het rigoureuze van de trappistenregels danig afgezwakt ⁽¹⁶⁾ (het is dus toch niet enkel de maatschappij die verandert). Onvermijdelijk heeft de Eerste Wereldoorlog op het streng gereguleerde leven van de monnik een invloed gehad. In welke mate, dat zal in de volgende hoofdstukken blijken. Eerst wordt in de volgende bladzijden nog even stilgestaan bij ligging en omgeving van de abdij tijdens deze vier oorlogsjaren.

HOOFDSTUK 2

VORMING VAN DE FRONTLINIE IN WEST-VLAANDEREN EN DE LIGGING VAN DE SINT-SIXTUSABDIJ IN ONBEZET BELGIË

1. Van mobiele oorlog naar frontenoorlog

"Er was een prins doodgeschoten" ⁽¹⁷⁾. Dit is een uitspraak van Jules Leppla, oudstrijder van de Eerste Wereldoorlog, die hierbij natuurlijk doelt op de Oostenrijkse kroonprins Franz-Ferdinand. De zin geeft volgens mij treffend weer hoe de internationale politiek zich boven de hoofden van de gewone mensen afspeelde.

Ergens was er inderdaad een prins vermoord, maar wie had ooit kunnen denken dat dit tot een oorlog zou leiden, laat staan een oorlog waarin België - "de Belgen van 1914 voelden zich even neutraal als de Zwitsers vandaag" ⁽¹⁸⁾ - in betrokken zou raken? Ook de hoofdrolspelers van mijn scriptie, de paters van Westvleteren, zullen dit wel niet voorspeld kunnen hebben. Het lijkt mij hier opportuun noch nodig om nogmaals in te gaan op de politieke en economische oorzaken en achtergronden van de Eerste Wereldoorlog. De geïnteresseerde lezer kan een waaier aan internationale lectuur rond dit onderwerp ter zijner beschikking vinden ⁽¹⁹⁾. Evenmin heb ik de intentie het verhaal van de belangrijkste slagen en oorlogsgebeurtenissen van '14-'18 nog eens over te doen - tenzij ze op een of andere manier aan de abdij gelinkt kunnen worden, in dat geval zullen ze te gepaste tijde ter sprake komen. Wel wil ik hier kort het ontstaan en de stabilisatie van de frontlijn in België schetsen. De ligging van de abdij ten opzichte van deze frontlijn verklaart immers haar functie als kazerne/rustplaats gedurende de vier oorlogsjaren. Het tweede deel van dit hoofdstuk zal dan gewijd zijn aan deze ligging en het uitzicht van de onmiddellijke omgeving van Sint-Sixtus tijdens de oorlog.

Vanaf midden oktober 1914 transformeerde de bewegingsoorlog geleidelijk in een stellingenoorlog. De twee maanden voordien had het Belgische leger kranig weerstand geboden aan de Duitse overmacht - het leger van de oosterbuur was zes maal groter en veel beter georganiseerd ⁽²⁰⁾ -, die de Belgische neutraliteit zo brutaal geschonden had. Deze

schending was noodzakelijk volgens het Schlieffenplan, dat, door het land in een tangbeweging te nemen, Frankrijk na ten hoogste zes weken ingenomen wilde zien, waarna de troepen naar het oosten zouden worden getransporteerd om daar zo snel mogelijk ook Rusland te veroveren. Volgens deze omcirkelende beweging diende de Duitse rechtervleugel via België Frankrijk binnen te vallen. De Luikse forten, als eerste te nemen hindernis, zorgden voor een bescheiden oponthoud van het Duitse leger, "en nu al werden in de wereldopinie de contouren van Brave Little Belgium zichtbaar" (21). Dit medelijden werd door de geallieerden vooralsnog niet omgezet in militaire hulp, vooral omdat de Franse tegenhanger van het Schlieffenplan, het zogenaamde Plan Dix-Sept, gefixeerd was op een Frans-Duitse confrontatie in Elzas-Lotharingen. De Franse opperbevelhebber Joffre, architect van deze strategie, maakte er een erezaak van dit gebied zo snel mogelijk te "bevrijden" (22).

Ondertussen ging de Duitse opmars in België verder. Brussel werd op 20 augustus vrij probleemloos ingenomen, waarna de blik op Antwerpen werd gericht. Eens veroverd zou de stad aan de Schelde immers een cruciale positie kunnen innemen in de bevoorrading van de Duitse troepen in het noorden. Hoewel ook deze stad met een fortengordel was uitgerust, bleek men net als in Luik niet in staat de Duitse aanvallen te weerstaan. De overgave van Antwerpen op 10 oktober zou het definitieve einde van het optimisme in België betekenen (23), en was tevens het sein voor de westelijke terugtrekking van de Belgische troepen, voorafgegaan en gevolgd door talrijke vluchtelingen. De regressie kwam niets te vroeg voor de uitgeputte soldaten, die koning Albert vanaf dan zoveel mogelijk buiten geallieerde offensieven zou proberen te houden - vaak tot onbegrip en soms zelfs wantrouwen van de bondgenoten. Met de Belgische troepen teruggetrokken achter IJzer en Ieperlee, gesteund door Britse en Franse troepen in het zuiden, kon de vorming van het IJzerfront en de Ieperboog een aanvang nemen. Het Schlieffenplan was intussen al lang naar de prullenbak verwezen.

Midden oktober werd de frontlinie in West-Vlaanderen door de volgende troepen bevolkt: het Belgisch leger betrok een front van Nieuwpoort tot Zuidschote, teruggetrokken achter de oevers van IJzer en Ieperlee. Met de 87^e en 89^e Franse territoriale divisies als tussenschakel, die de sector tussen Boezinge en Zonnebeke voor hun rekening namen, werd de verbinding gemaakt met de British Expeditionary Forces die zich ten oosten en zuiden van Ieper bevonden. Aan de overzijde bevonden zich het 4e en 6e Duitse leger. Hiermee zijn alle hoofdrolspelers van de IJzerslag en de eerste slag om Ieper opgesomd; beide slagen zouden zorgen voor de consolidatie van de frontlinie in West-Vlaanderen. Aan de IJzer werden de Belgische troepen zoals bekend geholpen door de geo- en hydrografie van de omgeving. Het vlakke landschap (dat in sappig West-Vlaams ook wel 'Bachten de Kupe' wordt genaamd) is er dooraderd met een netwerk van kanalen, vaarten en sloten die allen door de IJzer worden gevoed. Manipulatie van het waterpeil kan er gebeuren via een uitgebreid sluisensysteem in Nieuwpoort. De inundatie van de vlakte bleek al gauw een zeer efficiënte manier om de Duitse opmars te stuiten (24). Het IJzerfront zou de komende vier jaar op slot zitten. De eerste slag om Ieper (19 oktober tot 22 november) begon ongeveer gelijktijdig met de IJzerslag. Hier was het niet de omgeving die zorgde voor de patstelling, wel de militaire kracht (of misschien beter zwakte) van beide legers.

Noch de Britten, noch de Duitsers bleken sterk genoeg om een doorbraak te forceren, waardoor beide aanvalsbewegingen elkaar ophieven en de Ypres Salient gevormd werd. Hoewel nog een tweede en derde slag om de stad zouden volgen, werden ook hier in november 1914 de lijnen voor de komende vier jaar uitgezet (25).

Wordt vervolgd.

Noten:

1. Doise, Jef en Verfaillie, Myriam, 'De geschiedenis van de Sint-Sixtusabdij te Westvleteren', Vlietmara, driemaandelijks tijdschrift voor heemkunde, geschiedenis en volksleven, Vleteren, 6(3), 1984, p. 6.
2. Vanden Broucke, Alfons, "Sint-Sixt" is ouder dan 1260, Vlietmara, driemaandelijks tijdschrift voor heemkunde, geschiedenis en volksleven, Vleteren, 2(3), 1980, p. 9.
3. Broeder Alfons verwoordt het als volgt: 'Wij zagen dat er inderdaad rond die jaren in Broekburg een toestand van geldverlegenheid was, alsook van verzwakking van de kloostertucht, toestand waaruit normaal gemeenschapsspanningen kunnen ontstaan, en stichtingen door afscheiding", *ibid.*, p. 14.
4. Doise, Jef en Verfaillie, Myriam, *op.cit.*, p. 7.
5. Doise, Jef en Verfaillie, Myriam, *loc.cit.*
6. De regel van de H. Birgittat van Zweden (1303-1373) was geschreven voor dubbelkloosters, zo geheten omdat zij naast het eigenlijke klooster voor vrouwen, ook een afdeling voor mannen bezaten. Beide stonden onder het gezag van eenzelfde abdis. Sint-Sixtus was het eerste klooster voor mannen alleen., *ibid.*, p. 8.
7. *ibid.*, p. 10. Voor een beknopte geschiedenis van en achtergrond bij de abdij, zie ook: Heyse, br. Remi, 'Sint-Sixtusabdij Westvleteren', Westvleteren, s.d., s.p. Vanzelfsprekend kon ik voor dit onderwerp eveneens terecht bij de huidige bewoners van de Sint-Sixtusabdij, dit onderdeel is dan ook doorspekt met informatie van hen afkomstig.
8. Doise, Jef en Verfaillie, Myriam, *op.cit.*, pp. 11-12.
9. *ibid.*, p. 13.
10. De website van de abdij, www.sintsixtus.be, is zeker aan te raden voor wie (nog) meer over de geschiedenis van de abdij en haar bewoners te weten wil komen.
11. van Schaik, Ton, 'Abdijen in West-Europa en hun bewonders', Lannoo, Tielt, 1992, p. 23.
12. Voor een meer uitgebreide geschiedenis van de abdij van Westmalle, zie: Verwulgen, F., 'Omtrent de Trappisten. 200 jaar abdij te Westmalle', Westmalle, 1994, 100 p.
13. Zo verwoordt door broeder Remi Heyse in zijn boekje 'Sint-Sixtusabdij Westvleteren', Westvleteren, s.d., s.p.
14. Heyse, Remi, 'Sint-Sixtusabdij Westvleteren', Westvleteren, s.d., s.p.
15. Fr. Firminus O.C.R., 'Wat is een trappist?', Sint-Sixtusabdij, Westvleteren, 1950, p. 17-18.
16. van Schaik, Ton, *op.cit.*, p. 25-26. Ondertussen werd ook het verschil tussen paters en broeders afgeschaft - wat zoals u wel al gemerkt zal hebben tijdens '14-'18 wel nog gold. Paters waren monniken die tot priester waren gewijd (en die dus Latijn kenden), (leke)broeders, oorspronkelijk een soort lijfeigenen, waren gewone mensen zonder specifieke vorming (uit de verschillende dagboeken en brieven die ik ter hand nam, blijkt echter dat dit geen aanwijzing hoeft te zijn voor de intellectuele capaciteiten van een monnik).
17. ELFNOVEMBERGROEP, 'Van Den Grooten Oorlog - Volksboek', Malegijis, Kemmel, 1985, p. 10.
18. de Schaepdrijver, Sophie, 'De Groote Oorlog. Het koninkrijk België tijdens de Eerste Wereldoorlog', Olympus, 1999, p. 42.
19. Zie bijvoorbeeld het met de Pulitzer price beloonde boek van: Tuchman, Barbara, 'The Guns of August', Presidio Press, 2004 (1^e druk 1962), 640 p.
20. de Schaepdrijver, Sophie, *op.cit.*, p. 70.
21. *ibid.*, p. 71.
22. Lampaert, Roger, 'Stabilisatie in Vlaanderen. België tijdens de Eerste Wereldoorlog', De Krijger, Erpe, 1995, p. 29.
23. de Schaepdrijver, Sophie, *op.cit.*, p. 97.
24. De sluisen werden voor een eerste maal geopend in de nacht van 27 oktober, een actie die de komende nachten nog een paar keer herhaald zou worden. De kennis van sluiswachter Karel Cogge en schipper Hendrik Geeraert was hierbij onontbeerlijk. Het zou hen een plaatsje in menig geschiedenisboek opleveren. Zie: Devliegheer, Luc en Schepens, Luc, 'Front 14/18', Lannoo, Tielt, 1968, p. 16-17 voor een meer gedetailleerde weergave.
25. Een zeer gedetailleerde en handige - rijkelijk van kaartjes voorziene - weergave van gebeurtenissen aan zowel het IJzer- als Ieperfront is te vinden op de website www.wo1.be.